

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 44. Okrožnica papeža Pija XI. o katoliškem duhovništvu. — 45. Sacra Congregatio Concilii: Decretum de piis fidelium peregrinationibus ad celebriora Sanctuaria moderandis. — 46. Predlogi za sečnjo in gojitev nadarbinskih in cerkvenih gozdov. — 47. Objave.

44.

Okrožnica

papeža Pija XI. o katoliškem duhovništvu.

Častiti bratje, pozdrav in apostolski blagoslov!

Odkar smo bili po skrivnostnem sklepu božje Previdnosti postavljeni na najvišjo stopnjo katoliškega duhovništva, nismo nikdar prenehali, posvečati Svoje dejanske ljubezni tistim izmed mnogih bratov v Kristusu, ki so, povzdignjeni k duhovniški časti, prevzeli nalogo, da postanejo »sol zemlje in luč sveta« (Mt 5, 13. 14). Zlasti nismo zanemarjali skrbi za tisto nam najdražjo mladino, ki si za zidovi svetih domov duše usmerja in pripravlja za sprejem te tako plemenite službe.

Nasprotno smo črez nekaj mesecev po nastopu svojega vladanja, še preden smo naslovili na vesoljni katoliški svet običajno okrožnico¹, poskrbeli z apostolskim pismom »Officiorum omnium«, ki smo ga poslali Svojemu ljubemu Sinu načelniku svete kongregacije za semenišča in vseučilišča, da se določijo smernice, po katerih naj se bogoslovci vzgajajo in izobrazujejo. Kadarkoli Nas pastirska skrb opominja, da s povečano pazljivostjo razmišljamo o zadevah in potrebah Cerkve, tedaj ta skrb obsega predvsem duhovnike in bogoslovce, ki jih, kakor veste, imamo neprenehoma pred očmi.

To Našo pastirsko skrb za duhovščino jasno izpričujejo številna bogoslovna semenišča, ki smo jih ali ustanovili, kjer jih še ni bilo, ali pa jih, kjer so bila premajhna, z velikimi stroški razširili in jih tako opremili z vsemi sredstvi, da bi mogla bolje in lažje dosežati svoj namen.

Če smo 50 letnico mašništva slovesno praznovali in če smo izraze sinovske vdanosti, ki so Nam prihajali z vsega sveta, sprejemali z očetovsko radostjo, smo to storili v prepričanju, da velja proslava bolj po pravici duhovniškemu stanu in značaju, kakor Naši lastni osebi. Tudi z apostolsko konstitucijo »Deus, scientiarum Dominus« z dne 24. maja leta 1931 smo z namenom, da bi čim više povzdignili izobrazbo duhovništva in sveto vedo, določili, naj se bolje preuredijo bogoslovna učilišča.

Duhovnikovo poslanstvo.

Vprašanje pa, ki ga imamo sedaj v mislih, je tako važno, da se nam zdi umestno, če o njem govorimo v tej okrožnici namenoma, da ne bodo samo tisti, ki že imajo predragoceni dar krščanske vere, marveč tudi

¹ Ubi arcano od 23. decembra 1922.

tisti, ki z dobrim in iskrenim srcem resnico šele iščejo, spoznali vzvišenost katoliškega duhovništva in njegovo blagodejno nalogo, ki jo po božji Previdnosti ima. Vsekako želimo, da bi o tem pazljivo razmišljali zlasti oni, ki so po božjem nagibu in vodstvu poklicani v sveto službo.

To se nam zdi prav posebno primerno ob koncu tega leta, ki je v Lurdu pred snežnobelo, blestečo podobo Brezmadežne zbralo duhovnike vseh jezikov in obredov v sijaju božje luči k tridnevni nepretrganemu čiščenju sv. Rešnjega Telesa, ko je jubilejno leto našega odrešenja, razširjeno na ves katoliški svet, pošiljalo zadnje žarke nebeške milosti na zemljo. Temu odrešenju služijo naši častitljivi in predragi duhovniki, ki niso bili nikdar bolj delavni in bolj zaslužni za krščanstvo, kakor v tem svetem letu, ko smo obhajali devetnajsto stoletje, odkar je Bog vzpostavil katoliško mašništvo, kakor smo to omenili v apostolskem pismu »Quod nuper«.

Kakor se ta okrožnica lepo in skladno uvršča med druge, ki smo jih po potrebi izdali v prejšnjem času in v katerih smo v luči katoliškega nauka osvetlili najtežja vprašanja, ki pretresajo in vznemirjajo ljudi naše dobe, tako se nam zdi, da ona tudi dopolnjuje in nekako venča že izdana važna navodila.

Duhovnik je namreč po božjem naročilu in po svojem poslanstvu v prvi vrsti poklicani apostol in neutrudni zagovornik krščanske vzgoje mladine.¹ Duhovnik v božjem imenu in z božjo oblastjo blagoslavlja zakonsko zvezo ter brani njeno nerazdružnost in svetost pred napadi in zmotami čutne poželjivosti.² Duhovnik oznanja ljudem bratsko slogo; zabičuje jim medsebojne dolžnosti pravičnosti in evangeljske ljubezni; kaže končno bogatinom in delovnemu ljudstvu prave dobrine, za katere se je treba potegovati; on skuša pomiriti duhove, ki jih begata gospodarska stiska in npravstvena pokvarjenost. Z vsem tem duhovnik veliko pomaga, da se nasprotja med stanovi človeške družbe srečno poravnajo ali vsaj ublažijo.³ Razen tega je duhovnik najuspešnejši oznanjevalec pokore in zadoščenja, h katerima smo pozvali vse dobre ljudi, da bi po možnosti popravili brezbožnosti, nesramnosti in hudobije, ki človeštvo tako zelo skrunijo in onečaščajo; saj smo v tem času bolj kot kdajkoli potrebni božjega usmiljenja in odpuščanja.

Nasprotniki Cerkve brez dvoma prav dobro poznajo vpliv in moč duhovniškega stanu. Zato se, kakor smo potožili v pismu predragemu mehiškemu prebivalstvu, proti duhovščini najbolj borijo, da bi jo korenito iztrebili iz človeške družbe in da bi končno katoliško ime popolnoma uničili: kar vsekakor živo želé, a gotovo nikdar doseglji ne bodo.

I.

Duhovnik — drugi Kristus.

Človeški rod je vedno živo čutil potrebo po duhovnikih, to se pravi po možeh, ki bi bili po zakonito poverjeni službi posredniki med Bogom in ljudmi; katerih življenjska naloga bi obsegala vse odnošaje, ki se nanašajo na večnega Boga; ki bi naj opravljali molitve in daritve v imenu družbe, ki je dolžna vršiti javno bogoslužje, priznavati Boga za najvišjega

¹ Okrožnica »Divini illius Magistri«, 31. decembra 1929. — ² Okrožnica »Casti cannubii«, 31. decembra 1930. — ³ Okrožnica »Quadragesimo anno«, 15. maja 1931.

Gospoda in Stvarnika vseh stvari, v Njem gledati svoj zadnji namen in cilj; Njega vekomaj zahvaljevati in ga prositi milosti in usmiljenja. Vsi narodi, katerih običaje poznamo in v kolikor niso prisiljeni zatajiti najsvetejših zakonov človeške narave, imajo verske služabnike, čeprav včasih služijo malikom. Prav tako imajo ljudje povsod, kjer imajo kakršnokoli vero in kjer postavljajo oltarje, tudi duhovnike, ki jih prav posebno spoštujejo in častijo.

Toda, ko nam je zasijalo božje razodetje, je duhovniška služba dobila še večjo vrednost. To vrednost svečeništva napoveduje na skrivnosten način Melkizedek, duhovnik in kralj (1 Moz 14, 18), ki ga sveti Pavel primerja z osebo in duhovništvom Jezusa Kristusa (Hebr 5, 10; 6, 20; 7, 1. 10).

Duhovnik se po prelepih besedah istega sv. Pavla »jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga« (Hebr 5, 1). Njegova služba ni za človeške in minljive reči, čeprav so dragocene in hvalevredne, ampak za božje in torej večne. Za reči je, ki jih ljudje iz nevednosti kaj lahko zaničujejo in zasmehujejo in ki jih moreta premetena hudobija ter brezbožno divjanje pobijati, kakor smo ne samo enkrat in vprav v našem času na svojo veliko žalost izkusili, ki pa vendar zahtevajo zase prvo mesto v zasebnem in javnem življenju. Ker ljudje živo čutijo, da so ustvarjeni za Boga, zato morajo pripoznati, da jim ni mogoče najti miru razen v Bogu.

V stari zavezi je, kakor poroča sv. pismo, Bog sam po Mojzesu ustanovil duhovništvo ter mu predpisal posebne dolžnosti, opravila in obrede. Zdi se Nam, da je Bog v svoji previdnosti hotel v preprosto dušo judovskega ljudstva najgloblje zapisati misel, ki bi naj s svojo lučjo osvetljevala v zgodovini tega ljudstva dogodke, zakone, stanove in službe. Ta misel je: daritev in duhovništvo imata namen, da pripravita duše na pričakovanje Odrešenika ter postaneta vzrok in vir upanja, slave, moči in odrešitve (glej Hebr 11). Salomonov tempelj, čudovit po bogastvu in sijaju, še bolj po svojih ustanovah in obredih, ni bil zgrajen samo za prebivališče božjega Veličanstva. Tudi za to je bil pozidan, da bi bil visoka pesem tistega duhovništva in tiste daritve, ki sta imeli, čeprav sta bili samo senca in podoba bodočega, v sebi tolikšno skrivnost, da je sam zmagoslavni Aleksander Veliki spoštljivo priklonil glavo vpričo svete osebe velikega duhovnika. Bog se je tudi razsrdil nad brezbožnim kraljem Baltazarjem, ker je pri pojedini oskrunil svete posode (Dan 5, 1—30).

In vendar je imelo duhovništvo stare zaveze svojo vzvišenost in častitljivost samo odtod, ker je bilo predpoda duhovništva nove in večne zaveze, ki je postavljeno po Jezusu Kristusu in ustanovljeno s krvjo pravega Boga in pravega človeka.

Apostol narodov izrazi veličino, čast in naloge katoliškega duhovništva kratko in jedrnato s temi besedami: »Tako nas imej vsakdo za služabnike Kristusove in oskrbnike božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1).

Duhovnik je služabnik Kristusov. Orodje je v rokah božjega Odrešenika pri nadaljevanju njegovega čudovitega dela, ki je prešinjeno z božjo močjo, obsega vse ljudi ter je obnovilo ves svet. Da, duhovnik je, kakor z vso pravico pravimo, »drugi Kristus«. Saj je njegov namestnik, ker je Kristus rekel: »Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem« (Jan 20, 21), in na isti način kot njegov Učenik poje »slavo Bogu na višavah« in priporoča »mir ljudem, ki so Bogu po volji« (Lk 2, 14).

Neizrekljiva oblast duhovnikova.

Jezus Kristus je pri zadnji večerji postavil duhovništvo in daritev nove zaveze. To je nauk sv. vesoljnega cerkvenega zbora v Tridentu¹: »Naš Bog in Gospod se je hotel samo enkrat darovati Bogu Očetu s svojo smrtjo na oltarju križa, da bi nas večno odrešil. Ker pa njegovo duhovništvo ni smelo z njegovo smrtjo prenehati (Hebr 7, 24), zato je pri zadnji večerji, tisto noč, ko je bil izdan (1 Kor 11, 23), zapustil svoji ljubljeni nevesti Cerkvi vidno daritev, kakršno zahteva človeška narava. S to daritvijo naj bi se enkratna krvava daritev, izvršena na križu, obnavljala in se spomin na njo ohranil do konca sveta (1 Kor 11, 24), ter nam bila njena zveličavna moč v prid za odpuščanje grehov, ki jih vsak dan storimo. Sebe je imenoval duhovnika na veke po Melkizedekovem redu (Ps 109, 4). Daroval je svoje Telo in svojo Kri pod podobama kruha in vina Bogu Očetu. Pod istima podobama ju je dal zaužiti apostolom, ki jih je tedaj postavil za duhovnike nove zaveze. Njim in njihovim naslednikom v duhovništvu je naročil, naj opravljajo to daritev, z besedami: 'To delajte v moj spomin' (Lk 22, 19; 1 Kor 11, 24).«

Od tega časa so apostoli in njihovi nasledniki v duhovništvu darovali Bogu tisto »čisto daritev«, ki jo je napovedal prerok Malahija (Mal 1, 11), in ki je po njej ime božje veliko med narodi, in ki se daruje na vsakem kraju zemlje in ob vsaki uri ponoči in podnevi ter se bo darovala naprej do konca sveta. Resnična božja daritev je to in ne samo v podobi. Zato ima v sebi učinkovito moč, da spravi človeški rod z večnim božjim Veličanstvom, ki ga razžali greh: »Bog, potolažen po tej daritvi, namreč podeli milost in dar pokore ter odpusti tudi največje žalitve in grehe.«²

Vzrok za to pojasnjuje isti Tridentinski cerkveni zbor tako-le: »Isti je dar, isti je daritelj, ki se daruje sedaj po duhovnikih, tedaj pa se je daroval na križu, samo način daritve je drugačen.«³ Iz tega se jasno vidi, kako neizrečeno vzvišen je katoliški duhovnik, ki ima oblast nad Telesom Jezusa Kristusa. Čudežno ga pokliče na oltar ter daruje, smemo reči, po rokah božjega Odrešenika najprijetnejši dar večnemu božjemu Veličanstvu. »Čudovito je to,« vzklika po pravici sv. Janez Zlatoust, »vredno občudovanja in strmenja.«⁴

Poleg oblasti, ki jo duhovnik izvršuje nad resničnim telesom Jezusa Kristusa, ima še tudi vzvišeno in veliko oblast nad njegovim skrivnostnim telesom, to je nad Cerkvijo. Ni treba, častiti bratje, da bi obširneje razlagali ta prelepi nauk o skrivnostnem Kristusovem telesu, ki je bil apostolu Pavlu tako pri srcu. Uči nas namreč, da oseba učlovečenega Sinu božjega in tisti, ki jih je izbral za svoje brate in jih prešinja s svojo milostjo, tvorijo eno telo, čigar glava je Kristus, oni pa udje. Duhovnik je redni delilec skoraj vseh zakramentov, po katerih kakor po potokih priteka Odrešenikova milost nad vse ljudi. Postavljen je za »oskrbnika božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1), da jih deli udom skrivnostnega telesa Kristusovega.

Kristjani imajo ob vsaki važnejši uri svojega zemeljskega življenja ob svoji strani duhovnika. Z oblastjo, dano od Boga, jim deli ali večja milost, ki je vir nadnaravnega življenja. Brž ko se človek rodi, ga duhovnik s krstno vodo očisti in prerodi in mu podeli plemenitejše in dragocenejše življenje,

¹ Sess. XXII, c. 1. — ² Conc. Trid., sess. XXII, cap. 2. — ³ Conc. Trid., sess. XXII, cap. 2. ⁴ — De sacerdotio, lib. III., c. 4.

to je nadnaravno življenje, ki ga napravi za božjega otroka in sina Cerkve. Da ga utrdi in ohrabri za duhovne boje, ga duhovnik, ki ima posebno oblast, pri sv. birmi napravi za vojaka Kristusovega. Ko otrok zna ločiti in ceniti angelski Kruh, ki je prišel iz nebes, ga duhovnik nasiti in pokrepča s tem živim in oživljajočim kruhom. Če pade, ga duhovnik dvigne pri spovedi in ga v božjem imenu in z božjo močjo okrepi. Če ga Bog pokliče, da si ustanovi družino ter tako Stvarniku pomaga, da se dar življenja prenese tudi na potomce, da se tako pomnoži število vernikov na zemlji in izvoljenih v nebesih, mu je zopet duhovnik ob strani, da blagoslovi njegov zakon in njegovo čisto ljubezen. Ko se naposled človeku približa konec zemeljskega življenja, potrebuje moči in pomoči, da more stopiti pred božjega Sodnika. In zopet je Kristusov duhovnik, ki se skloni nad bolne ude umirajočega in ga s svetim maziljenjem očisti in okreпча. Ko je tako duhovnik spremljal kristjana na zemeljskem potovanju tja do vrat večnosti, spremi nazadnje tudi njegove zemeljske ostanke h grobu z obredi in molitvami, ki izražajo neomagljivo upanje. Pa tudi tistih, ki so odšli v večnost, ne zapusti, ampak jim pomaga s krščanskimi molitvami, če še potrebujejo očiščenja in tolažbe. Tako duhovnik kristjanom vedno stoji ob strani, od zibeli do groba, da, do nebeškega veselja; vodi jih po pravi poti, jim lajša trpljenje, skrbi za njih zveličanje in jim deli božje milosti in dobrote.

Posredovalec odpuščanja.

Toda med različnimi oblastmi, ki jih ima duhovnik v korist skrivnostnega telesa Kristusovega, je ena, ki smo jo zgoraj omenili, ki jo je pa treba podrobneje opisati. To je oblast, ki je po besedah sv. Janeza Zlatoustu, »Bog ni dal ne angelom in ne nadangelom«,¹ namreč odpuščati grehe: »Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani« (Jan 20, 23). Strah in spoštovanje vzbuja ta oblast in tako svojstvena je Bogu, da človeška ošabnost sama ni mogla razumeti, kako je mogoče, da je dana ljudem: »Kdo more grehe odpuščati, kakor edini Bog?« (Mk 2, 7.)

In res, ko vidimo, da to oblast izvršuje človek, se moramo po pravici, ne iz farizejskega spotikanja, pač pa iz spoštljivega občudovanja vprašati: »Kdo je ta, ki celo grehe odpušča?« Bog in človek Kristus, ki je imel in ki ima »oblast, na zemlji grehe odpuščati« (Lk 5, 24), jo je pa zato hotel podeliti duhovnikom, da bi v svoji veliki usmiljenosti ustregel potrebi po očiščenju duše, ki jo vsi ljudje živo čutijo.

Kako velika tolažba za vsakega grešnika, ki ga peče in plaši vest, a je skesan, ko sliši v imenu Boga izgovorjene besede: »Jaz te odvezem od tvojih grehov«! Te besede sliši iz ust človeka, ki mora tudi sam iti k drugemu duhovniku, da dobi odvezo. S tem pa dar božjega usmiljenja ni nič manjši, marveč se zdi še večji; zakaj bolj ko človeška je tukaj očita roka Boga, ki dela te čudovite reči. Navedimo besede slavnega pisatelja, ki tudi o verskih vprašanih tako bistroumno piše, da tega skoraj ne bi pričakovali od laika: »Duhovnik, pretresen od zavesti lastne nevrednosti in radi veličine svoje službe, iztegne svoje posvečene roke nad našo sklonjeno glavo; v ponižni zavesti svoje nevrednosti, da je delivec krvi Nove zaveze, in poln strmenja, da more govoriti besede življenja, odveže, sam

¹ De sacerdotio, lib. III., c. 5.

grešnik, grešnika. Ko nato vstanemo, se zavedamo, da nismo storili stvari, ki bi nas bila nevredna. Saj smo klečali ob nogah človeka, ki je namestnik Kristusov. To smo storili, da bi dobili prostost ter postali otroci božji.¹

Ta oblast, ki jo duhovnik prejme s posebnim zakramentom, ni prenehljiva in minljiva, marveč stalna in večna; saj izvira iz neizbrisnega znamenja, ki je vtisnjeno v njegovo dušo in po katerem je postal »duhovnik na vekomaj« (Ps 109, 4), podoben Onemu, čigar duhovništva je deležen. Če tudi bi duhovnik iz človeške slabosti zašel v zmoto ali storil stvari, ki so mu v sramoto, znamenja duhovništva vendar ne bi mogel iz svoje duše izbrisati. Skupno s tem znamenjem in z vzvišeno oblastjo, o kateri smo govorili, prejme duhovnik pri zakramentu sv. mašniškega posvečenja posebno milost s pravico do posebne pomoči. Če z močno učinkovito božjo milostjo zvesto sodeluje, more brez malosrčnosti vršiti težke stanovske dolžnosti in nositi veliko odgovornost duhovniške službe, pred katero so trepetali celo velikani krščanskega duhovništva, kakor Zlatoust, Ambrozij, Gregor Veliki, Karel Boromejski in še mnogo drugih.

Apostol resnice in ljubezni.

Duhovnik je »služabnik Kristusov in oskrbnik božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1) tudi po »oznanjevanju nauka« (Apd 6, 4). To je ne samo njegova pravica, ki je ne more odstopiti, ampak tudi njegova dolžnost, ki je ne sme opustiti, ker zaukazuje božji Odrešenik: »Pojdite in učite vse narode . . . učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal« (Mt 28, 19. 20). Kristusova Cerkev, čuvarica in nezmotljiva učiteljica božjega razodetja, razširja po duhovnikih zaklad božjih resnic in oznanja Njega, ki je »prava luč, ki prihajajoč na svet razsvetljuje vsakega človeka« (Jan 1, 9). Z božansko radodarnostjo seje to seme, ki je sicer majhno in od človeške modrosti prezirano, požene pa kakor evangeljsko gorčično zrno močne in globoke korenine v iskrenih in resnice željnih dušah, da postane močno drevo, ki ga niti najhujši vihar ne more izrvati (Mt 13, 31. 32).

Sredi med raznimi zmotami človeškega razuma, ki ga napihuje duh napačne svobode od zakona in razbrzdanosti, in sredi med strašno pokvarjenostjo, ki jo je rodila človeška hudobija, stoji kakor svetilnik, ki kaže s svojim sijem ladjam pot, Cerkev božja. Ona obsoja vsako oddaljevanje od resnice na to ali drugo stran ter kaže vsakemu in vsem pravo pot, po kateri moramo hoditi. Ta svetilnik radi nezmotljivih obljub Jezusa Kristusa ne more ugasniti. Vendar gorjé nam, če bi ne mogel povsod neovirano razširjati svoje svetle luči! Saj vidimo z lastnimi očmi, kam je prišel človeški rod, ker je v svojem napuhu zavrzel božje razodetje in sledil pod lažnim plaščem znanosti krivim modroslovnim in nravnim naukom. Da ni na poti zmot in pregreh, ki pelje navzdol, še globlje padel, se mora zahvaliti krščanski resnici, ki je še vedno razširjena med ljudmi. »Oznanjevanje nauka«, ki ji je poverjeno, vrši Cerkev po duhovnikih. Ti so postavljeni na razne stopnje cerkvene hierarhije, in Cerkev jih pošilja po vsem svetu, da neumorno in brez prenehanja oznanjajo tisto resnico, ki edina more privedi, iznova vzbuditi in ohraniti človeško prosveto in omiko.

Duhovnikova beseda prodira v vse duše in jih razsvetljuje in tolaži.

¹ Manzoni, Osservazioni sulla morale cattolica, c. XVIII.

Beseda duhovnikova se tudi sredi vrtinca strasti resno in jasno dviga, vzpodbuja h kreposti in neustrašeno oznanjuje resnico. To je tista resnica, ki razsvetljuje in rešuje vsa vprašanja človeškega življenja. To je tista krepost, ki je ne more vzeti nobena nesreča in tudi ne smrt; vprav ta jo naredi varno in večno.

Če po vrsti premislimo nauke, ki jih mora duhovnik pogostoma podarjati, ako hoče izpolniti svojo dolžnost, in če preudarimo njihovo notranjo moč, jasno spoznamo, kako velik in blagodejen je njegov vpliv na нравno obnovo ljudi in na spravo in mir med narodi. To pa predvsem tedaj, ko imenitne in majhne, bogate in revne opozarja na bežnost tega življenja, ko jih uči, kako minljive so zemeljske dobrine in kako dragocene so neumrljiva duša in duhovne dobrine in naposled, kako bo sodba večnega Sodnika stroga, ki z nezmotnim in svetim očesom preiskuje vsa srca in »bo povrnil vsakemu po njegovih delih« (Mt 16, 27). Nič ni pripravnejšega kakor ti in podobni nauki, da se ublaži mrzličasto poželenje po zabavi in ukroti razbrzdani pohlep po posvetnem bogastvu, ki danes toliko ljudi kvarita in sramotita in različne stanove poganjata v medsebojni boj, kakor da bi si bili sovražniki, namesto da bi z vzajemnim sodelovanjem drug drugemu pomagali. V času, ko povsod narašča samoljubje, ko povsod vzplamteva sovraštvo in ko se kuje toliko grdih maščevalnih načrtov, ni nič bolj prikladnega in učinkovitega, kot oznanjevati »novo zapoved« Jezusa Kristusa (Jan 13, 14), zapoved ljubezni, ki velja za vse, ki ne pozna nobenih državnih in narodnih meja in ne izvzema niti sovražnika.

Slavna skušnja skoro dvajset stoletij spričuje, kako važni in blagodejni so nauki duhovnikov. Ker je njihova beseda odmev »božje besede«, ki je »živa, učinkovita in ostrejša, kakor vsak dvorezen meč«, zato tudi njihova beseda »prodre do ločitve duše in duha« (Hebr 4, 12), ter vzpodbuja povsod ljudi k junaškim dejanjem in prešinja vse z najplemenitejšim mišljenjem.

Vse dobrote, ki jih je prinesla krščanska prosveta in omika človeški družbi, izvirajo vsaj v korenini iz ustanove in dela katoliškega duhovništva. Takšna preteklost je že sama dobro jamstvo za bodočnost. »Še trdnejša beseda« (2 Petr 1, 19) pa so nam neminljive obljube Jezusa Kristusa.

Tudi misijonsko delo, ki tako lepo kaže zmožnost Cerkve, da se širi, ki jo je dobila od Boga, pospešujejo in vršijo v glavnem duhovniki. Kot oznanjevalci vere in posredniki ljubezni razširjajo med nešetimi napori in žrtvami vedno dalje in vedno bolj božje kraljestvo na zemlji.

Srednik med Bogom in ljudmi.

Duhovnik tudi v tem nadaljuje delo Jezusa Kristusa, ki »je noč prečul v molitvi k Bogu« (Lk 6, 12) in ki »vedno živi, da prosi za nas« (Hebr 7, 25), da je po svoji službi vsem javni priprošnjik pri Bogu. Njegova dolžnost in naloga je, da daruje nebeškemu Očetu ne samo daritev sv. maše, ampak tudi »daritev hvale« (Ps 49, 14) z javno in stanovsko molitvijo. Vsak dan, in to večkrat na dan opravlja s psalmi, prošnjami molitvami in spevi, povečini vzetimi iz sv. pisma, dolžno molitev kot češčenje Boga. To dolžnost opravlja za človeštvo, ki je danes v stiskah bolj kot kedaj ter tudi bolj kot kedaj potrebuje božje pomoči. Kdo bi mogel prešteti, koliko kazni odvrne duhovnikova molitev od ljudi, ki so se pregrešili, in koliko milosti jim izprosi in nakloni?

Če ima že zasebna molitev tako velike in slovesne božje obljube, dane od Jezusa Kristusa (Mt 7, 7—11; Mk 11, 24; Lk 11, 9—13), imajo brez dvoma molitve, ki jih opravlja po svoji službi Cerkev, ljubljena Odrešenikova nevesta, veliko večjo moč. Čeprav kristjani v sreči prepogosto pozabijo na Boga, vendar v dnu svojega srca čutijo, da molitev vernega človeka pri Bogu vse premore. Zato se v vseh življenjskih okoliščinah zatekajo k molitvi in prosijo duhovnike za molitev v javnih in zasebnih potrebah. Od duhovnikove molitve pričakujejo nesrečneži vseh vrst pomoči in tolažbe. Na njega se obračajo v raznih pripetljajih tega zemeljskega izgnanstva, da jim izprosi božjo pomoč. Zares, »duhovnik stoji sredi med Bogom in človekom: od Boga nam prinaša milosti, k Bogu odnaša naše prošnje, in če je razžaljen, ga zopet z nami spravi«. ¹

Sicer pa se zdi, kakor smo že omenili, da tudi nasprotniki Cerkve čutijo in upoštevajo čast, važnost in pomen katoliškega duhovništva. Saj naperjajo proti njemu prve in najstrastnejše napade, dobro vedoč, kako tesno je Cerkev povezana z duhovniki. Najbolj zaigrizeni nasprotniki duhovništva so danes tisti, ki Boga črtijo ter se proti njemu borijo: to pa je duhovnikom v največjo čast ter jih dela vredne največjega spoštovanja.

II.

Kreposti in učenost duhovništva.

Nad vse veličastna, častiti bratje, je čast duhovnikova. Njenega sijaja ne morejo zatemniti niti človeške slabosti nevrednih, naj so še tako žalostne in obžalovanja vredne. Spričo takih maloštevilnih slučajev se ne smejo in ne morejo pozabiti zasluge tolikih duhovnikov, ki so se odlikovali po čednostih in učenosti, po verski vnemi in po mučeništvu. To pa tem manj, ker nevrednost človeka ne stori, da bi bilo neveljavno delo njegove službe. Nedvomno in zanesljivo je namreč res, da nevrednost služabnikova ne zmanjšuje veljavnosti zakramentov. Saj izvira njihova moč iz presvete krvi Jezusa Kristusa, ne pa iz svetosti duhovnikov. Bogoslovna znanost in tudi cerkveno učiteljstvo izraža to resnico tako-le: Zakramenti kot sredstva večnega zveličanja delujejo »ex opere operato«, to je, od Kristusa postavljeno sveto znamenje povzroča milost, ne pa kakšna zasluga delivca ali prejemnika zakramenta.

Jasno pa je, da ta čast zahteva od vseh tistih, ki jo imajo, takšno vzvišenost duha, takšno čistost duše in tako svetost življenja, da je v skladu z vzvišenostjo in svetostjo duhovskega poklica. Vprav radi tega je duhovnik, kakor smo rekli, srednik med Bogom in ljudmi, namestnik in poslanec Tistega, ki pravi o njem sv. Pavel: »eden srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus« (1 Tim 2, 5).

Duhovnik se mora kolikor mogoče bližati popolnosti Tistega, čigar zastopnik je. S svetim življenjem in s svetimi deli naj postane vsak dan Bogu prijetnejši. Bog namreč bolj ceni in ljubi krepost, kot sladki vonj kadila in sijaj svetišč in oltarjev. »Ker so duhovniki sredniki med Bogom in ljudstvom,« pravi sv. Tomaž, »se morajo odlikovati pred Bogom z dobro vestjo, pred ljudmi pa z dobrim imenom.« ² Nasprotno pa tisti,

¹ S. Io. Chrysost., Homilia 5. in Isaiaam. — ² Sum. Theol., Suppl., q. 36, a. I. ad. 2.

ki opravlja svete reči, pa nepošteno živi, te reči onečašča in postane svetoskrunc: »Kdor ni svet, naj nima opravka s svetimi rečmi.«¹

Zato je Bog že v stari zavezi svojim duhovnikom in levitom zapovedal: »Sveti naj bodo, ker sem tudi jaz svet, Gospod, ki jih posvečujem« (3 Moz 21, 8). In modri Salomon prosi v pesmi za posvetitev templja prav isto od Boga za Aronove sinove: »Tvoji duhovniki naj si oblečejo pravičnost in tvoji sveti naj se veselijo« (Ps 131, 9). Častiti bratje! »Če se je,« tako pravi sv. Robert Belarmin, »od onih duhovnikov, ki so darovali ovce in vole in hvalili Boga za časovne dobrote, zahtevala tako velika pravičnost, svetost in gorečnost, kaj je treba zahtevati od tistih duhovnikov, ki darujejo božje Jagnje in zahvaljujejo Boga za večne dobrote?«² »Velika je čast duhovnikov,« zatrjuje sv. Lavrencij Justinijan, »toda še večje je breme: postavljeni na visoko mesto pred očmi ljudstva, morajo biti na višini čednosti pred očmi vsevidnega Boga; drugače jim njihova oblast ni v zasluženje, marveč v obsodbo.«³

Posnemavec Kristusov.

Razlogi, ki smo jih na kratko navedli, da bi dokazali vzvišenost katoliškega duhovništva, so hkrati za Nas nagib, da duhovnike odločno opominjamo, naj hrepenijo po popolni svetosti. »Za dobro izvrševanje svetih redov ne zadostuje,« tako uči sv. Tomaž Akv., »navadna krepost, ampak je potrebna izredna; kakor so ti, ki prejmejo sv. red, radi njega postavljeni nad ljudstvo, tako naj tudi po svetosti stoje višje od ljudstva.«⁴ Kajti evharistična daritev, v kateri se daruje čisto Jagnje, ki odjemlje grehe sveta, na poseben način zahteva od duhovnika, da je s čim najbolj svetim in neomadeževanim življenjem vreden božji služabnik. Saj daruje Bogu vsak dan ono častitljivo daritev, ki je sama Beseda božja, katera je iz ljubezni do nas meso postala. »Spoznajte, kaj delate; posnemajte, kar opravljate:« tako opominja Cerkev po posvečujočem škofu diakona, ki bo kmalu prejel duhovniško čast.⁵

Nadalje je duhovnik delivec božjih milosti, ki izvirajo iz zakramentov. In zato bi se prav gotovo ne spodobilo, da bi bil ta delivec ali sam brez milosti, ali pa da bi jo premalo cenil in mlačno čuval. Duhovnik mora tudi oznanjevati verske resnice. Tak pouk pa je samo takrat dober in učinkovit, če ga potrjuje učiteljeva krepost. Saj je znan rek: »Besede mičejo, zgledi vlečejo.« Duhovnik mora oznanjevati evangelijsko postavo. Da pa se je bodo tisti, ki jo slišijo, tudi dejansko oprijeli, ni poleg božje milosti boljšega in krepkejšega sredstva, kot če tisti, ki postavijo učni, njene zapovedi izpolnjuje pred očmi krščanskega ljudstva. Razlog za to navaja sv. Gregor Veliki: »Tista beseda lažje prodre do srca poslušalcev, ki jo priporoča življenje pridigarja; kar namreč z besedo zahteva, to z zgledom podpira, da se zgodi.«⁶ Tako je ravnal božji Odrešenik, ki je po spričevanju sv. pisma »tako delal in učil od pričetka« (Apd 1, 1); in množice so mu z veseljem pritrjevale ne le, ker »nikoli noben človek ni tako govoril kakor ta človek« (Jan 7, 46), ampak tudi zato, ker »je vse prav storil« (Mk 7, 37). Obratno pa so tisti, »ki govore, pa ne delajo«, podobni pismo-ukom in farizejem. Vsa čast božji besedi, ki so jo zakonito oznanjevali!

¹ Decret. dist. 88, can. 6. — ² Explan. in Psalmos, Ps. 131, 9. — ³ De instit. et regim. Prael., c. 11. — ⁴ Summ. Theol. Supplem., q. 35. a. I. ad 3. — ⁵ Pontif. Rom., de ordinat. presbyt. — ⁶ Epist. lib. I., ep. 25.

Nje same pa je Kristus pred ljudstvom, ki ga je poslušalo, tako zavrnil: »Mozesovo stolico so zasedli pismouki in farizeji. Vse torej, kar vam poreko, držite in izvršujte, po njih delih pa se ne ravnajte« (Mt 23, 2. 3). Vsak, kdor ne podkrepi resnice, ki jo uči, s svojim zgledom, brez dvoma z eno roko zida, z drugo pa podira. Nasprotno pa Bog obilno blagoslavlja napore tistih oznanjevalcev evangelija, ki predvsem skrbijo resno in z vso dušo za lastno posvečenje. Vidijo, kako poganjajo in se razcvitajo cvetovi, napojeni z njihovim potom; vidijo, kako naraščajo in zorijo sadovi, in ko bo dozorela žetev, »bodo prišli in z veseljem prinesli svoje snope« (Ps 125, 6).

Bila bi, na to moramo opozoriti, zelo težka in nevarna zmeta, če bi duhovnik v napačni gorečnosti zanemarjal posvečevanje samega sebe in se vsega predal zunanjim poslom svojega poklica, čeprav so na sebi dobri. S tem bi spravil v nevarnost svoje lastno zveličanje, kakor se je apostol narodov zase bal, rekoč: »Zatiram svoje telo in ga devljam v sužnost, da bi, ko evangelij oznanim drugim, sam ne bil zavržen« (1 Kor 9, 27). Pa tudi ta nevarnost bi mu pretila, da izgubi, če ne milost božjo, pa vsaj posebno pomoč Sv. Duha, ki daje zunanjemu apostolatu čudovito moč in učinkovitost.

Sicer pa, če je vsem kristjanom zapovedano: »Bodite popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče« (Mt 5, 48), koliko bolj morajo duhovniki pomisliti, da so te besede božjega Učenika njim namenjene, ki so čisto posebno poklicani, da hodijo čim bliže za Kristusom. Zato zabičuje Cerkev v svojem zakoniku vsem klerikom tole strogo dolžnost: »Notranje in zunanje življenje klerikov mora biti bolj sveto, kot življenje laikov, katerim morajo biti svetel zgled s krepostjo in dobrimi deli.«¹ Ker je torej duhovnik »za Kristusa poslan« (2 Kor 5, 20), mora tako živeti, da lahko reče z apostolom: »Bodite posnemavci moji, kakor sem jaz Kristusov« (1 Kor 11, 1). Živeti mora kot drugi Kristus, ki je razsvetljeval in razsvetljuje svet s sijem svojih čednosti.

Duhovnikova pobožnost.

V duhovnikovi duši morajo cvesti vse krščanske čednosti. So pa nekatere, ki so za duhovnika prav posebno prikladne in potrebne. Predvsem pobožnost, h kateri je apostol narodov svojega preljubega Timoteja tako-le vzpodbujal: »Vadi se v pobožnosti!« (1 Tim 4, 8.) Zares, ker je duhovnik po svojem poklicu z Bogom v tako tesni, prisrčni in stalni zvezi, morajo njegovi odnosi do Boga biti prepojeni s prijetno dišavo pobožnosti. Saj je po apostolovi besedi »pobožnost koristna za vse« (1 Tim 4, 8), prav posebno pa je potrebna za duhovniško službo. Brez pobožnosti se najsvetejša opravila in najvzvišenejši obredi izvršujejo brezmiselno in iz navade. Ni v njih duha, življenja in gorečnosti. Pobožnost, o kateri govorimo, častiti bratje, ni tista lahka in zunanja pobožnost, ki je duši všeč, pa ne daje moči, ki vzbuja ugodna čuvstva, a ne daje svetosti. V mislih imamo tisto jedrnato pobožnost, ki ni odvisna od menjajočih se čuvstev, ampak je zasnovana na temeljnih načelih najzanesljivejšega nauka in na našem trdnem prepričanju. Kdor ima takšno pobožnost, more kljubovati napadanju in laskanju skušnjav ter jih premagati.

Ta pobožnost mora biti predvsem usmerjena k nebeškemu Očetu

¹ Cod. Iux. can., can. 124.

ter se k njemu dvigati. Obračati pa se mora tudi k sveti Devici in Materi božji. Njo morajo duhovniki bolj kot navadni verniki goreče častiti in ljubeznivo ljubiti. Saj je zveza med duhovnikom in Kristusom tesnejša kot ona med laiki in Kristusom in zato bolj podobna odnosom Marije do božjega Odrešenika.

Celibat.

Druža prelepa dika katoliškega duhovništva, ki je s pobožnostjo kar najtesneje združena, je čistost življenja. Vsi kleriki zapadne Cerkve, ki so že prejeli višje redove, so tako strogo dolžni jo popolno in vestno čuvati, da postanejo krivi svetoskrunstva, če se pregreše.¹ Klerikov vzhodne cerkve sicer tak zakon v takem obsegu in s tako strogostjo ne veže, vendar se tudi pri njih cerkveni celibat ceni in časti; v nekaterih primerih, zlasti za najvišje stopnje hierarhije, je celo dejansko potreben in obvezen.

Kako je ta čednost v skladu z duhovniškim poklicem, spozna že naravni človeški razum. Ker je namreč »Bog duh« (Jan 4, 24), se zdi, da je popolnoma naravno in umestno, da se tisti, ki se posveti božji službi, nekako »odreče telesu«. Že stari Rimljani so spoznali, da se tako spodobi. Njihov najboljši govornik (Ciceron) navaja tole prav staro zapoved: »Bogovom se bližaj čist!« ter jo takole razlaga: »Zakon zahteva, da se bližamo bogovom čisti, to se pravi s čisto dušo, ki obsega vse. Ne zanikuje telesne čistosti, marveč jo vključuje. Saj duša za veliko presega telo; kdor torej hoče ohraniti čisto telo, mora v prvi vrsti varovati čistost duše.«²

V starem zakonu je Mozes v imenu Boga ukazal Aronu in njegovim sinovom, da naj ne gredo iz šotora ves teden, dokler je trajalo njih posvečenje, in da naj te dni zdržno živijo. (Primeri III. Mojz. 8, 33—35.)

Krščanskemu duhovniku, ki zelo prekaša duhovnika starega zakona, je gotovo potrebna mnogo večja čistost. Prvo zapisano sled celibata najdemo v 33. kanonu cerkvenega zbora v Elviri, v začetku 4. stoletja, ko je še trajalo preganjanje kristjanov, kar nam jasno izpričuje, da je bil celibat že davno v navadi: Ta predpis namreč ni storil nič drugega, kot to, da je dal neki zahtevi, da se tako izrazimo, ki izvira iz evangelija in oznanjevanja apostolov, zakonsko obliko in obvezno moč.

Božji Učenik, ki ga v cerkvenih spevih slavimo kot »cvet Matere Device«³, je čednost čistosti tako visoko cenil, da je o njej dejal, da je ne morejo umeti vsi. Hotel je biti vzgojen od otroške dobe v deviški nazareški družini Marije in Jožefa. Nad vse je ljubil čisti duši obeh Janezov, Krstnika in Evangelista. In zvesti razlagalec evangeljske postave in Kristusovega nauka, apostol narodov proslavlja neprecenljivo prednost devišstva zlasti z ozirom na večjo vnemo v službi božji s temi besedami: »Kdor ni oženjen, skrbi za to, kar je Gospodovega, kako bi ugajal Gospodu« (1 Kor 7, 32). Vse to, častiti bratje, je moralo imeti ta-le nasledek: Duhovniki novega zakona so začutili nebeški čar in klic te odlične čednosti ter so si prizadevali biti v številu tistih, »katerim je dano, da umejo to besedo« (Mt 19, 11). Prostovoljno so si naložili, da bodo

¹ Cod. Iur. Can., c. 132, § 1. — ² Cicero, De leg., lib. II., c. 8. et 10. — ³ Brev. Rom., Hymnus ad Laudes in festo SS. Nom. Iesu.

varovali to čednost, ki jo je potem vsa latinska Cerkev potrdila in zahtevala z najstrožjo zapovedjo. »Tudi mi hočemo,« tako opominja koncem 4. stoletja kartaginski cerkveni zbor, »izpolnjevati to, kar so učili apostoli in česar se je držala stara krščanska doba.«

Priče iz davnine.

Priče za cerkveni celibat se tudi nahajajo v vzhodni cerkvi. To so tisti slavni vzhodni očetje, ki proslavljajo odličnosti celibata ter izpričujejo, da je tudi v tej zadevi v tistem času vladalo soglasje med zapadno in vzhodno Cerkvijo povsod tam, kjer je vladal strožji krščanski življenjski red. Tako na primer pravi sv. Epifanij koncem 4. stoletja, da je celibat vezal tudi subdiakone: »Tistega, ki živi v zakonu in skrbi za otroke, čeprav je samo enkrat sklenil zakon, (cerkev) nikakor ne pripusti za diakona, mašnika, škofa ali subdiakona, ampak samo tistega, ki se ali loči od zakonske skupnosti s to edino ženo, ali pa postane vdovec; tako se dela predvsem tam, kjer se cerkvenih zakonov strogo drže.«¹ Najbolj zgovoren pa se v tej stvari zdi sv. Efrem Sirski, diakon iz Edese in učenik vesoljne Cerkve, ki se po pravici imenuje »citre Sv. Duha«. V eni svojih pesmi tako nagovarja svojega prijatelja, škofa Abrahama: »V resnici si to, kar pomenja tvoje ime, Abraham, postal si tudi ti oče mnogim; ker pa nimaš žene, kakor je Abraham imel Saro, glej, je tvoja čreda tvoja žena. Vzgajaj njene sinove po nauku svoje resnice; naj postanejo otroci duha in sinovi obljub, da bodo dediči nebeškega raja. O, lepi sad čistosti, nad katerim ima duhovništvo veselje . . . prekipel je rog svetega olja ter te je mazilil, roka mašniškega posvečenja je bila položena na te, ki si izbran, Cerkev te je poklicala ter te ljubi.«² In drugod pravi: »Ni dovolj duhovniku in njegovemu imenu, da si, kadar daruje živo Telo Kristusovo, očisti dušo in jezik in opere roke in telo, ampak mora biti vedno ves čist, ker je postavljen za srednika med Bogom in ljudmi. Čast bodi tistemu, ki je očistil svoje služabnike!«³ Slično tudi trdi Zlatoust: »Duhovnik, ki vrši svojo službo, mora biti tako čist, kakor da bi bil postavljen med nebeške oblasti.«⁴

Častitljivost celibata in umestnost zakona, kateri ga predpisuje služabnikom oltarja, dokazuje sama vzvišenost krščanskega duhovništva ali, kakor pravi sv. Epifanij, njegova »neverjetna čast in oblast«, ki smo jo spredaj kratko in določno označili. Ali se ne spodobi, da vršilec službe, katera je vzvišena celo nad službo nebeških duhov, »ki stoje pred obličjem božjim« (Tob 12, 15), živi, kolikor največ mogoče, nebeško življenje? Kdor mora biti ves »v tem, kar je Gospodovega« (primeri Lk 2, 49; 1 Kor 7, 32), mar ni prav, da se loči od zemeljskih stvari ter ima »svojo domovino v nebesih« (primeri Fil 3, 20)? Ali ni na mestu, da tisti, ki mora marljivo in vztrajno skrbeti za zveličanje duš ter tako nadaljevati Zveličarjevo delo, ostane prost skrbi za lastno družino, ki bi zahtevale in mu jemale velik del njegove delavnosti?

Zares velik in občudovanja vreden je prizor, ki ga v katoliški Cerkvi pogostoma vidimo, ko se mladeniči, ki so se odločili za duhovski poklic, predno prejmejo red subdiakonata in predno se popolnoma posvete božji časti in službi, popolnoma prostovoljno odpovedo posvetnemu veselju in

¹ Adversus haer. Panar. 59, 4. — ² Carm. Nisib., carm. 19. — ³ Ib., carmen 18. — ⁴ De sacerdotio, lib. III., c. 4.

uteham, ki bi jih mogli v drugem stanu pošteno uživati. Po sprejetem posvečenju jim ni več svobodno in mogoče, da bi se oženili. Vendar smo rekli »prostovoljno«. Saj pristopijo k posvečenju in prevzamejo iz njega izvirajoče pravice in dolžnosti po lastni svobodni volji, ne sili jih noben zakon in noben človek.¹

Kar smo povedali v priporočilo cerkvenega celibata, nočemo, da bi se tako razumelo, kakor da s tem nameravamo grajati in obsojati drugačno disciplino, ki je v vzhodni Cerkvi zakonito vpeljana. Imeli smo samo namen, da poudarimo in proslavimo ono resnico, ki jo imamo za največjo slavo katoliškega duhovništva in ki, tako se nam zdi, najbolj odgovarja namenom in željam presvetega Jezusovega Srca, kar se tiče duhovništva.

Proč od posvetnih dobrin.

Nič manj kot po ljubezni do čistosti se morajo katoliški duhovniki odlikovati po nesebičnosti. Sredi pokvarjenega sveta, kjer se vse prodaja in kupuje, morajo biti brez vsakega sebičnega samoljubja. Zaničuječ vsako nizko poželenje po posvetnem dobičku, morajo iskati duše, ne pa denarja, pospeševati božjo slavo, ne pa svoje lastne. Naj ne bodo najemniki, ki delajo samo zato, da bi prejeli plačilo za svoje delo; tudi ne podobni tistim, ki sicer vestno opravljajo dolžnosti, katere jim nalaga služba, pa vendar stremijo za lastnim dobičkom in se potegujejo za povišanje. »Dobri vojščaki Kristusovi« naj bodo, »ki se ne zapletajo v opravila življenja, da so po volji tistemu, ki jih je v vojsko vzel« (2 Tim 2, 3. 4). Služabniki božji naj bodo in očetje duš. Vedo naj in upoštevajo, da se njihovo delo, njihovi naporji in njihove skrbi ne dajo polnovredno poplačati z zemeljskimi zakladi in častmi. Dovoljeno jim je vzeti, kar potrebujejo za živež in obleko, po besedah apostola: »Tisti, ki opravljajo sveto službo, žive od svetišča, ... in Gospod je odredil, da naj ti, ki evangelij oznanjajo, žive od evangelija« (1 Kor 9, 13. 14). Vendar naj se »poklicani k deležu Gospodovega«, kar pomeni ime »klerik«, potegujejo samo za tisto plačilo, ki ga je Kristus obljubil apostolom: »Veliko je vaše plačilo v nebesih« (Mt 5, 12). Gorje duhovniku, če pozabi na božje obljube in se pokaže »pohlepnega po dobičku« (Tit 1, 7) ter se rine in meša med posvetne ljudi, o katerih toži Cerkev z besedami apostolovimi: »Vsi iščejo svoje, ne tega, kar je Jezusa Kristusa« (Fil 2, 21)! Tako ne bi zanemarjal samo svoje službe, ampak bi ga tudi njemu izročeni verniki ne spoštovali. Brez dvoma bi opazili, da njegova dela nasprotujejo evangelijskim naukom, ki jih je božji Učenik jasno izrazil in ki jih mora sam oznanjevati svojemu ljudstvu: »Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta molj in rja, in kjer tatovi kopljejo in kradejo; nabirajte si marveč zakladov v nebesih« (Mt 6, 19. 20). Če premislimo, da se je Juda, eden izmed Kristusovih apostolov, »eden izmed dvanajsterih«, kakor poročajo evangelisti z žalostjo, zaradi lakomnosti po posvetnem imetju pogreznil v pogubo, lahko spoznamo, da je vprav ta duh lakomnosti prizadel Cerkvi tekom stoletij toliko škode. Lakomnost namreč, ki jo Sv. Duh imenuje »korenino vsega zla« (1 Tim 6, 10), more človeka zapeljati v vsaktero pregreho. Če že ne zaide tako daleč, pa vendar tak duhovnik, ki ga je ta strast okužila, hoté ali nehoté podpira nasprotnike Boga in Cerkve in jim pomaga pri njihovih hudobnih naklepih.

¹ Primeri Cod. Iur. Can., can. 971.

Nasprotno pa prava in iskrena nesebičnost pridobi duhovniku vse ljudi, in to toliko bolj, kolikor več ima v duši, ki ni navezana na posvetno in ki živi iz globoke vere, toplega sočutja z vsemi nesrečneži. To sočutje naredi duhovnika za očeta bednih. V njih vidi, časti in ljubi Jezusa Kristusa samega, spominjajoč se njegovih besed: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40).

Duhovnikova gorečnost.

Duhovnik, prost tistih skrbi, ki bi ga pretesno vezale na zemljo, namreč skrbi za lastno družino in za lastno korist, se bo bolj in bolj vnemal v nebeškem ognju ljubezni. Ta ogenj ljubezni do duš prihaja iz globin Kristusovega srca in noče nič drugega, kot da bi dosegel vse apostolske duše in vnel ves svet (primeri Lk 12, 49). Ta gorečnost za božjo čast in za zveličanje duš mora, kakor pravi sv. pismo o Odrešeniku, služabnika Cerkve razjedati (primeri Ps 68, 10; Jan 2, 17). Tako ga bo storila sposobnega, da bo zatajil samega sebe in zemeljske koristi in se popolnoma posvetil svoji vzvišeni službi, iskajoč neprestano popolnejših sredstev, da bi mogel svoje poslanstvo izvrševati vedno boljše in v vedno širših krogih.

Ali more duhovnik premišljati evangelijski nauk in poslušati tožbo dobrega Pastirja: »Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati« (Jan 10, 16); ali more gledati »polja, da so že bela za žetev« (Jan 4, 35), pa da se ne bi ponudil »Gospodarju žetve« kot neutrudljiv delavec in se ne bi v njegovem srcu vnela goreča želja, da bi take blodeče ovce zopet pripeljal na pravo pot? Ali more gledati velike in neštete množice »razkropljene kakor ovce, ki nimajo pastirja« (Mt 9, 36), — ne samo v daljnih misijonskih krajih, ampak, na žalost, tudi v mestih in vaseh, ki so že davno krščanske — more li to gledati, da ne bi v svojem srcu začutil odmev tistega silnega usmiljenja, ki je tolikokrat ganilo Srce božjega Sina? Saj vendar duhovnik dobro ve, da ima besede življenja na jeziku in sredstva za preroditev in večno zveličanje v rokah. Boгу večna hvala, da se žarek te apostolske gorečnosti kakor prelep biser blešči na čelu krščanskega duhovništva. V veliko tolažbo je Našemu očetovskemu srcu, ko vidimo Naše častite brate in ljubljene sinove, škofe in duhovnike: Strnjeni v izbrano vojsko, so vedno pripravljene, da gredo na povabilo najvišjega poglavarja svete Cerkve vsak dan na vse kraje do skrajnih meja zemlje bojevati mironosne in težke boje resnice proti zmoti, luči proti temi, božjega kraljestva proti kraljestvu satanovemu.

Duhovnikova pokorščina.

Ker je katoliški duhovnik pripravljen in pogumen vojščak, mora biti prešinjen z duhom discipline, ali da se bolj krščansko izrazimo, z duhom pokorščine. Pokorščina veže v lepem soglasju vse različne stopnje cerkvene hierarhije. Tako se, kakor pravi škof v svojem opominu kandidatom mašništva, »s čudovito raznoličnostjo obdaja, krasi in vlada Cerkev, ker so v njej eni posvečeni za škofe, drugi za duhovnike nižje stopnje in iz mnogo udov različne časti in oblasti se obrazuje eno Kristusovo telo«.¹ Prav to pokorščino so duhovniki takoj po svojem posvečenju obljubili

¹ Pont. Rom. de ordinat. presbyteri.

vsak svojemu škofu. Isto pokorščino so škofje na dan svojega posvečenja z najsvetejšimi besedami prisegli vrhovnemu in vidnemu poglavarju katoliške Cerkve, nasledniku sv. Petra in namestniku Jezusa Kristusa.

Pokorščina naj vedno bolj tesno veže različne stopnje in ude hierarhije med seboj in z vrhovnim poglavarjem. Tako je vojskujoča se Cerkev nasprotnikom božjim res strašna »kakor urejena bojna vrsta« (primeri Vis. pesem 6, 3. 9). Pokorščina drži v pravih mejah tiste, ki bi jih morda razvnemala prevelika gorečnost; vzpodbuja mlačne in zanikrne in odkazuje vsakemu svoje mesto in svoje delo. V pokorščini naj se vsakdo tako ravna, da nikdar ne nasprotuje zakoniti oblasti, kar ne bi vodilo do ničesar drugega, kakor da bi oviralo obsežno delo Cerkve. Zato naj vsakdo sprejme odredbe svojih predstojnikov, kakor zapovedi Jezusa Kristusa, ki je edini početnik in poglavar katoliške Cerkve, kateremu se vsi pokorimo, in ki »je bil pokoren do smrti, smrti na križu« (Fil 2, 8).

Božji najvišji duhovnik je hotel, da se njegova najpopolnejša pokorščina do večnega Očeta nam razodeva na prav poseben način. Zato so o njej v knjigah prerokov in v evangelijih najobilnejše priče: »Ob svojem prihodu na svet pravi: Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil; ... tedaj sem rekel: Glej, prihajam, — o meni je pisano v knjigi — da izvršim, o Bog, tvojo voljo« (Hebr 10, 5—7). »Moja jed je, da izvršujem voljo tistega, ki me je poslal« (Jan 4, 34). Prav tako, ko je visel na križu, ni prej izročil svoje duše v roke nebeškega Očeta, dokler ni slovesno izjavil, da je vse popolnoma dopolnjeno, kar so svete knjige o njem napovedovale: to je, vse poslanstvo, ki mu ga je poveril Oče, do zadnjega, skrivnostnega klica: »Žejen sem«, ki ga je izrekel, »da se je izpolnilo pismo« (Jan 19, 28). S to svojo pokorščino je brez dvoma hotel pokazati, da mora biti tudi največja gorečnost za duše popolnoma podvržena božji volji in vedno v popolni skladnosti z voljo zakonitih hierarhičnih predstojnikov, ki zastopajo nebeškega Očeta in nam sporočajo njegovo voljo.

Duhovnikova učenost.

Podoba duhovnika, ki bi jo radi pokazali v svetli luči vsemu svetu, bi pa ne bila popolna, če ne bi omenili še druge lastnosti duhovnikove duše, ki jo Cerkev zahteva, to je učenosti. Duhovnik je namreč postavljen kot »učitelj Izraelov« (Jan 3, 10). Od Jezusa Kristusa je prejel dolžnost in poslanstvo, da uči resnico: »učite vse narode!« (Mt 28, 19). Oznanjevati mora nauk zveličanja; ta nauk dolguje, kakor opominja apostol narodov, »modrim in neukim« (Rimlj 1, 14). Kako pa naj ta nauk drugim oznanjuje, če ni o njem dobro poučen? Po preroku Malahiji nas opominja Sv. Duh: »Ustnice duhovnikove naj ohranjajo učenost in postava naj se išče iz njegovih ust« (Mal 2, 7). In nihče ne bi mogel v priporočilo duhovnikove modrosti izreči ostrejšega opomina, kot je to storil Bog po preroku Ozeju: »Ker si ti završel učenost, te bom završel tudi jaz, da mi ne boš opravljaj duhovniške službe« (Oz 4, 6).

Potrebno je torej, da duhovnik dobro pozna ves nauk o katoliški veri in nravnosti. Razlagati ga mora drugim in pojasnjevati vernikom verske resnice, postave in obrede Cerkve, ki je njen služabnik. Duhovnik mora z jasnim in prepričljivim govorom osvetljevati in preganjati versko nevednost, ki kljub temu, da je človeška znanost tako čudovito napredovala, še vedno zatemnjuje duše mnogih ljudi. Nikdar ni bil tako na mestu kot danes Tertulijanov opomin: »Samo to resnica vedno želi, da je ne

zavrne, dokler je ne poznamo.«¹ Razen tega mora duhovnik odstranjevati iz duš predsodke in zmotne, ki jih je nakopičilo sovraštvo nasprotnikov, in z vedro odkritosrčnostjo nuditi ljudem resnico, po kateri danes bolj hrepene, kot kadarkoli. Duše, ki so še neodločene ali ki jih še muči dvom, mora dvigati in utrjevati ter jih varno in mirno voditi v pristan katoliške vere, da jo spoznajo ter se je krepko oprimejo. Vztrajnim napadom predrznih zmot se mora ustavljati z naglim in pogumnim odporom in z nikdar zmedenim, vedno krepkim čednostnim življenjem.

Zato je potrebno, častiti bratje, da duhovnik tudi sredi obilnih poslov in skrbi svojega poklica nadaljuje, kolikor le mogoče, resno in temeljito preučevanje bogoslovnih ved. Na ta način bo dodajal tistemu znanju, ki si ga je nabral v bogoslovju, vedno večjo poučenost v svetih vedah, ki ga bo bolj in bolj usposabljala za pridigovanje in za vodstvo duš.² Dalje si mora duhovnik, kakor to zahteva ugled njegove službe in da si pridobi zaupanje in spoštovanje pri vernikih, kar bo brez dvoma pospeševalo njegovo pastirsko delo, osvojiti potreben zaklad tudi svetnega znanja, ki je nekako občno imetje izobrazencev sedanjega časa. Z napredkom in potrebami svojega časa naj gre prav tako, kakor gre Cerkev, ki obsega vse čase in vse narode, blagoslavlja in pospešuje vsa dobra stremeljenja in podpira tudi znanost, ki je res prava, ter se ne boji njenega še tako smelega napredka. V vseh časih in na vseh področjih človeške znanosti so duhovniki utirali pot. Včasih so imeli v njej tako vodilno mesto, da je ime »klerik« pomenilo isto kot »učenjak«. Cerkev ni samo ohranila in rešila pisanih zakladov stare kulture, ki bi bili brez njene in meniške pomoči propadli in se skoro popolnoma porazgubili, ampak je z delom svojih slavnih učencov tudi dokazala, da lahko vse človeško spoznanje služi v razlago in obrambo katoliške vere. Svetel zgled za to smo Mi sami nedavno postavili svetu, ko smo s sijajem svetnika in s častjo cerkvenega učenika okronali velikega učitelja še večjega Akvinca, to je Alberta Nemskega, ki so ga že njegovi sodobniki častili z nazivom »Magnus (Veliki)« in »Doctor Universalis (vsestranski učenjak)«.

Danes seveda ne moremo zahtevati od duhovnikov, da bi bili na vseh področjih znanosti prvi. Človeška znanost je namreč po vsebini in obsegu tako zrastle, da je nihče ne more celotno obvladati, še manj pa, da bi se res odlikoval pred drugimi v vseh njenih posameznih panogah. Na mestu pa je, da s pametnim nasvetom pomagamo ter dajemo poguma tistim duhovnikom, ki se čutijo po posebnem nagnjenju in sposobnostih poklicane, da se posvetijo tej ali drugi stroki znanosti ali umetnosti, seveda le, če ne nasprotuje njihovem stanu in poklicu. Saj služi tako udejstvovanje, če ostane v pravih mejah in če je pod vodstvom Cerkve, v čast Cerkvi in v slavo njeni glavi Jezusu Kristusu. Pa tudi drugi duhovniki se ne smejo zadovoljevati z izobrazbo, ki je zadostovala potrebam nekdanjega časa. Prizadevati si morajo, da bodo imeli višjo in popolnejšo izobrazbo. To je tista izobrazba, ki je primerna visoki stopnji in velikemu obsegu kulture, do katere se je naša doba, da govorimo na splošno, v primeri s kulturo prejšnjih časov povzpela z neumorno delavnostjo. Včasih je hotel Bog, »igrajoč se na zemlji« (Preg 8, 31), ter hoče tudi v naših časih povzdigniti v duhovski stan ljudi, ki so bili skoro čisto brez zaklada znanosti, o katerem govorimo. Po njih dela čudovite reči.

¹ Tertull. Apolog., c. 1. — ² Primeri Cod. Iur. Can., can. 129.

To pa radi tega, da bi mi bolj cenili svetost kot učenost in da bi zaupali bolj v božjo pomoč kot pa v človeško. Tudi radi tega se to dogaja, ker nam je jako v prid, da večkrat ponovimo in premislimo tale zveličavni nauk: »Kar je nespametnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil, kar je močnega . . ., da se noben človek ne bo hvalil pred njim« (1 Kor 1, 27. 29). Toda kakor v naravnem redu božji čudeži moč naravnih zakonov samo za trenutek prekinejo, nikakor pa ne razveljavijo, tako so tudi ti ljudje, v katerih svetost življenja nekako nadomešča in izpopolnjuje vse drugo, pravcati živi čudeži, ki nikakor ne zmanjšujejo, še manj pa odstranjajo resničnost in nujnost zahtev, ki smo jih glede znanja poudarili.

Duhovniki se morajo, kakor smo rekli, za zgled drugim odlikovati po kreposti in modrosti, da se bo od njih »vonj Kristusov« (primeri 2 Kor 2, 15) razširjal na vse strani. To je danes tem bolj umestno in potrebno, ker Katoliška akcija — to je gibanje, ki Nas tako tolaži in poživlja in ki duše vzpodbuja k večji popolnosti — tesneje veže laike z duhovniki. Laiki naj bi duhovnike s svojim delom podpirali, duhovniki pa bi naj bili laikom ne samo učitelji nauka, marveč tudi zgled krščanskega življenja in apostolskih čednosti.

III.

Primerna priprava.

Visoka je čast katoliškega duhovništva in izredne so duševne lastnosti, ki jih zahteva. Zato se mora, častiti bratje, dati kandidatom duhovništva pravilna in bodočemu stanu primerna vzgoja. Cerkev si je vedno bila v svesti te potrebe. Morda ni za nobeno drugo stvar tekom stoletij pokazala toliko žive prizadevnosti in materinske skrbi, kakor za primerno vzgojo svojih duhovnikov. Cerkev dobro ve to-le: kakor so verske in npravne razmere narodov odvisne od dela duhovništva, tako je tudi delo duhovnikov odvisno od izobrazbe in vzgoje, ki jo prejmejo. Kajti tudi zanje velja izrek Sv. Duha: »Mladič, vaje svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi« (Preg 22, 6). Zato je Cerkev po božjem navdihu ukazala, da se povsod ustanovijo semenišča, kjer naj bi se prav posebno skrbno vzgajali pripravniki za duhovniški stan.

Skrb za semenišča.

Semenišče Vam bodi, častiti bratje, ki imate z Nami delež pri vodstvu Cerkve, kakor punčica v Vaših očeh; zanj morate prav posebno skrbeti. Skrbna mora biti predvsem izbira predstojnikov in učiteljev, prav posebno pa še tistega, ki mu je poverjena najtežja naloga, da izoblikuje duše bodočih duhovnikov. Dajte semeniščem najboljše duhovnike! Ne pomišljajte jih odtegniti službam, ki so na videz sicer večjega pomena, vendar pa se s tem glavnim in nenadomestljivim delom ne morejo primerjati. Od koderkoli poiščite take, ki so najbolj sposobni za to visoko nalogo. Naj so to možje, ki učijo duhovniške kreposti bolj z zgledom, kakor z besedami; poučujejo naj pa tako, da vzbujajo v gojencih močnega, moškega in apostolskega duha. Poskrbijo naj, da bo v semenišču vzcvetela pobožnost, čistost in strog red v življenju in učenju. Mladiške duše naj se utrdijo za boj proti sedanjim skušnjavam in za še večje

nevarnosti, ki bodo nastopile v življenju in ki jih bodo morali premagati, »da bi vse rešili« (1 Kor 9, 22).

Bodoči duhovniki morajo dobiti, kakor smo rekli, tisto znanje, ki ga zahteva sedanjí čas. Zato je težka in vestna dolžnost, da se po dovršenih klasičnih šolah zadostno poučijo in temeljito izurijo v sholastični filozofiji »po načinu, nauku in načelih angelskega učenika«. ¹ Ta »philosophia perennis« (večna filozofija), kakor jo je imenoval Naš prednik neminljivega spomina, Leon XIII., jim ni potrebna samo za globlje spoznavanje glavnih krščanskih resnic, ampak jih tudi varuje pred vsemi sodobnimi zmotami. V vseh vprašanjih in pri vseh študijih jim bo tako zbistрила in izostrila duha, da bodo lažje in hitreje spoznali resnico, kakor tisti, ki niso dobili takega filozofskega pouka, pa so drugače morda bolj izobraženi.

V nekaterih pokrajinah je ali zaradi majhnega obsega škofije, ali zaradi premalega števila gojencev, ali pa zaradi pomanjkanja sposobnih ljudi in denarja nemožóce, da bi vsak škof imel lastno semenišče, urejeno po določbah kanonskega prava² in po drugih cerkvenih predpisih. V tem slučaju je umestno in potrebno, da škofje takšne pokrajine v bratovski slogi in z združenimi močni ustanovijo in vzdržujejo skupno semenišče, ki bo popolnoma odgovarjalo svojemu visokemu namenu.

Nemajhne koristi, ki iz take združitve sledijo, brez dvoma poplačajo potrebne žrtve in izdatke. Za diecezanskega škofa je kajpada težka žrtev, ki napolnjuje njegovo očetovsko srce z žalostjo, ko vidi svoje bogoslovce začasno ločene od pastirja, ki bi rad vлил v duše svojih bodočih sodelavcev lastnega duha apostolske gorečnosti, in oddaljene od krajev, kjer bodo nekoč vršili svoje pastirsko delo. Ta njegova žrtev pa bo obilno poplačana, ko jih bo ob določenem času sprejel bolj izobražene in bogateje preskrbljene z duhovnim znanjem, ki ga bodo v večji prid in prospeh svoje škofije delili drugim. Zategadelj smo takšne načrte ne samo vedno pospeševali in podpirali, marveč smo za nje čestokrat dali pobudo in krepko priporočilo. Kjer se je Nam zdelo potrebno, smo mnogo takih semenišč, kakor je splošno znano, z velikimi skrbmi in z visokimi izdatki ali zgradili, ali povečali, ali pa spopolnili. Tudi v bodoče bomo tako ravnali, ker sodimo, da spada to delo med najkoristnejša za dobrobit Cerkve.

Izbira gojencev.

Vsi ti hvalevredni napori za čim boljšo vzgojo in izobrazbo duhovniškega naraščaja ne bodo imeli veliko uspeha, če se ne bodo tisti, zaradi katerih so semenišča, izbirali z največjo skrbnostjo. Pri tej izbiri naj sodelujejo vsi, ki vodijo vzgojo in izobrazbo duhovništva: predstojniki, duhovni vodje in spovedniki, vsak po svoji moči in po namenu in v mejah svoje službe. Z vso skrbjo morajo gojiti in krepiti poklic za duhovništvo, ki ga je Bog položil v srca mladeničev. S prav tako vestno skrbjo morajo o pravem času odvrniti od prejema svetega reda takšne, ki po njihovi sodbi nimajo potrebnih lastnosti in niso sposobni, da bi mogli vredno in častno vršiti duhovniško službo. Najbolje je, da se takšne osebe čim prej izločijo. Čakanje in odlašanje v teh zadevah je ne samo zmota, marveč tudi velika škoda. Naj si bo katerikoli razlog odlašanja, čim je postalo očitno, da je

¹ Cod. Iur. Can. can. 1366, § 2. — ² Cod. Iur. Can. tit. 21, can. 1352—1371.

kdo zašel s prave poti, se mora ta napaka takoj popraviti brez vsakega ozira na ljudi. Tistih, ki morajo o tem odločati, naj ne zapelje napačno usmiljenje, ker bi to bil zločin ne samo nad Cerkvijo, ki bi dobila nesposobnega ali nevrednega služabnika, ampak tudi nad samim mladeničem, ki bi mogel biti, postavljen na napačno življenjsko pot, sebi in drugim v spotiko in v nevarnost večnega pogubljenja.

Težka odgovornost.

Budnemu in preizkušenemu očesu semeniškega predstojnika, ki opazuje izročene mu mladeniče z vztrajno skrbnostjo in vestno proučuje njihove duševne sposobnosti in nagnjenja, ne bo pretežko spoznati in dognati, kateri izmed njih je od Boga poklican, da sprejme duhovništvo. Tak poklic, kakor dobro veste, častiti bratje, se kaže predvsem v pravi duhovni usmerjenosti in čistem namenu duhovniškega kandidata, ki ima za ta stan potrebne telesne, duhovne in moralne sposobnosti, veliko manj pa v nekem notranjem vabljenju srca in nagnjenju čuvstev, ki včasih manjkata ali prenehata. Kdor hrepeni po duhovništvu samo iz tega plemenitega namena, da bi se posvetil božji službi in zveličanju duš, in kdor je obenem dosegel ali skuša doseči globoko pobožnost, preizkušeno čistost življenja in potrebno izobrazbo, kakor smo zgoraj razložili, ta brez dvoma kaže, da je od Boga poklican v duhovniški stan. Nasprotno pa niso za ta sveti poklic ustvarjeni in sposobni ti-le: kdor bi, morda celo prisiljen od neprevidnih staršev, hotel postati duhovnik samo radi časovnih koristi in udobnosti, ki jih upa v tem stanu doseči, kakor se je v preteklosti večkrat zgodilo; kdor mrzi strog red in pokorščino, nima veselja za pobožnost, ne ljubi dela in ni vnet za zveličanje duš; posebno pa, kdor je nagnjen k čutnosti in je v dolgotrajni preskušnji pokazal, da je ne more premagati; in končno, kdor nima dovolj sposobnosti za učenje, da se more vnaprej videti in reči, da ne bo mogel predpisanega teka učenja dovršiti na zadovoljiv način. Takšne je treba iz semenišča pravočasno odstraniti. Čim dalje namreč ostanejo, tem težje ga bodo zapustili, morda bodo celo, čeprav jih ne vodi ne božji klic ne duh duhovniške gorečnosti, sprejeli na se obveznosti nad vse važnega in težkega duhovniškega poklica. Zato naj predstojniki semenišč, duhovni voditelji in spovedniki pomislijo, koliko škodo bi mogli storiti Bogu, Cerkvi in tudi samim mladeničem, ako ne storijo vsega, kar morejo, da bi preprečili take zgrešene korake. Za nje so tudi odgovorni, kakor smo rekli, duhovni voditelji in spovedniki radi službe, ki jim je poverjena. S tem ne mislimo, da bi oni mogli v tem oziru na zunaj in javno vplivati, saj jim to ni dovoljeno bodisi zaradi službe, ki jim je zaupana, bodisi zaradi neprekršljive spovedne molčečnosti. Marveč je to tako razumeti, da naj skušajo krepko in uspešno vplivati na dušo vsakega mladeniča in naj vse vodijo z dosledno in očetovsko odločnostjo, kakor to zahteva njih dušni blagor. Zato morajo zlasti, če predstojniki ne izpolnijo ali pa slabo izpolnijo svojo dolžnost, opozoriti brez vsakega človeškega ozira nesposobne in nevredne gojence na njihovo dolžnost, da zapustijo semenišče, dokler je čas. V tej zadevi naj se ravnajo po mnenju, ki je varnejše in v tem slučaju tudi za gojence ugodnejše, ker jih odvraca s poti, po kateri bi mogli iti v večno pogubljenje.

Če katerikrat ni jasno, ali imajo izvršiti to dolžnost, pa se naj poslužijo vsaj tiste oblasti, ki jim jo dajeta poverjena služba in njihova očetovska ljubezen do gojencev, da tiste, o katerih vedo, da niso pravega duha,

pregovorijo, da prostovoljno odstopijo. Spovedniki naj si vtisnejo globoko v spomin besede sv. Alfonza Ligvorskega, ki pravi o slični zadevi: »Čim strožje postopa (v tej zadevi) spovednik s svojimi spovedenci, toliko varneje skrbi ponajveč za njihovo zveličanje; obratno je proti njim tem bolj okruten, čim blagosrčnejšega se proti njim kaže. Sv. Tomaž Vilanovski je take spovednike, ki so preveč mehki, imenoval brezsrčno mile (impie pios). Taka ljubezen nasprotuje pravi ljubezni.«¹

Dolžnost škofov.

Glavno odgovornost za vse to nosi škof. Po strogem cerkvenem zakonu ne sme »svetih redov nikomur podeliti, če nima iz pozitivnih dokazov moralne izvestnosti o njegovi kanonični sposobnosti; drugače se ne samo najtežje pregreši, marveč je tudi v nevarnosti, da se udeleži tujih grehov.«² Ta zakonski predpis je odmev opomina, ki ga daje sv. Pavel Timoteju: »Rok na nikogar ne polagaj preneglo in se ne udeležuj tujih grehov« (1 Tim 5, 22). »Kaj pomeni ‚prenaglo ne polagaj rok‘ drugega,« tako razlaga sv. Leon Veliki, naš prednik, »kakor podeliti duhovniško čast takim, ki niso zreli v starosti, niso dovolj preizkušeni, nimajo zasluženja pokorščine ter niso dokazali svoje zvestobe do cerkvene discipline. In kaj pomeni ‚udeleževati se tujih grehov‘ drugega, kakor da postane posvečujoči škof takšen, kakršen je tisti, ki ne zasluži posvečenja?«³ Zato sv. Janez Zlatoust tako-le opominja škofa: »Tudi ti boš za njegove pretekle in bodoče grehe trpel kazen, ker si mu dal dostojanstvo.«⁴

Resne so te besede, častiti bratje, še strašnejša pa je odgovornost, katero napovedujejo. Ta je slavnega milanskega škofa sv. Karla Boro-mejskega tako prevzela, da je rekel: »V tej stvari mi more tudi najmanjša nepazljivost povzročiti največji greh.«⁵ Držite se torej prekoristnega nasveta sv. Janeza Zlatousta: »Ne po prvi preizkušnji, ne po drugi, pa tudi ne po tretji, ampak šele, ko si dotičnega dobro prepoznal in vse natančno preizkusil, položi roke.«⁶ To velja pred vsem za čisto in pobožno življenje pripravnikov za duhovniški stan. »Ne zadostuje,« tako opominja pobožni škof in cerkveni učениk sv. Alfonz Ligvorski, »če škof ne ve nič slabega o tistem, ki naj bo posvečen, marveč se mora zatrdno prepričati o njegovi resnični krepčnosti.«⁷ Zato se ne bojte očitka prevelike strogosti, če pri izvrševanju svoje pravice in svoje dolžnosti zahtevate pred posvečenjem pozitivnih dokazov za tako krepčnost, in če v slučaju dvoma odložite posvečenje na poznejši čas. »Les za zgradbe,« pravi sv. Gregor Veliki, »se poseka v gozdu, toda teža zgradbe se ne naloži nanj, dokler je še svež. Počakati je treba, da se posuši in postane uporaben. Če se ta previdnost zanemari, ga naložena teža hitro zlomi.«⁸ Š to pripodobno, tako se zdi, se lepo strinjajo kratke in jasne besede Angelskega učenika: »Sveti redovi zahtevajo svetost. Zato je treba težo redov položiti na stene, katerim je svetost izsušila vlago pregreh.«⁹

Če pa bodo vsi po svojih močeh vestno izpolnjevali cerkvene predpise in se držali določil, ki smo jih glede tega pred nekaj leti izdali po

¹ Opera asc., vol. III (ed. Marietti, 1847), pag. 122. — ² Cod. Iur. Can. 973, § 3. —

³ Ep. 12 (Migne, P. L. 54, 647). — ⁴ Hom. 16 in Tim. (Migne, P. G., LXII, 587). — ⁵ Hom. ad ordin., die 1. junii 1577 (Homiliae, ed. bibl. Ambros. Mediolan, 1747, t. IV, pag. 270). — ⁶ Hom. 16. in Tim. (Migne, P. G., LXII, 587). — ⁷ Theol. mor. de Sacram. Ordin., n. 803. — ⁸ Epist., lib. IX. ep. 106 (Migne, P. L., LXX, 1031). — ⁹ S. Thom. Aquin. Summ. Theol. 2. 2., qu. 189, a. 1 ad 3.

sveti kongregaciji za zakramente,¹ bodo v veliki meri odstranjeni vzroki žalosti za katoliško Cerkev in spotikanja krščanskega ljudstva nad življenjem duhovnikov. Ob tej priliki se tudi obračamo na vrhovne predstojnike verskih redov ter jih opominjamo in jim strogo naročamo, da naj se pri vzgoji gojencev za duhovništvo, če jih kaj imajo, ravnaajo po predpisih, ki smo jih zanje prav tako izdali, kakor za svetno duhovščino.² Obenem naj vedo, da se tudi njih vse to tiče, kar smo dosedaj učili in odredili o vzgoji mladine, ki je namenjena duhovništvu. To pa tem bolj, ker navadno zaupa škof, ko se mu redovniški gojenci pošljejo v posvečenje, sodbi njihovih predstojnikov.

Prazen strah.

Škofje in predstojniki redovniških družb naj od potrebne strogosti nič ne popuščajo v strahu, da se ne bi preveč zmanjšalo število duhovnikov v škofiji ali v redu. S to nevarno zmoto se je pečal Angelski učenik ter jo je z znano ostroumnostjo in jasnostjo tako-le zavrnil: »Nikdar ne bo Bog tako zapustil svoje Cerkve, da ne bi našla dovolj sposobnih in dobrih duhovnikov za ljudske potrebe, če se le vredni posvetijo, ne vredni pa odklonijo.«³ Uporabljajoč skoro doslovno besede 4. lateranskega vesoljnega cerkvenega zbora sv. Tomaž dostavlja ta opomin: »Če bi ne bilo mogoče dobiti toliko duhovnikov, kolikor jih je sedaj, je bolje imeti malo duhovnikov, pa dobrih, kot mnogo, pa slabih.« S to velevažno mislijo je v popolnem soglasju to, kar smo povedali v velikem številu zbranim italijanskim škofom takrat, ko so semenišniki in bogoslovci z vsega sveta poromali v Rim na proslavo Našega duhovniškega jubileja. Opomnili smo namreč škofe, da je brez vsakega dvoma več vreden en sam duhovnik, ki je vsestransko sposoben in pripravljen za svojo najsvetejšo službo, kot pa več takih, ki ali sploh niso pripravljene ali pa le slabo. Od takih Cerkev ne more mnogo pričakovati; morda bo celo morala radi njih kdaj težko žalovati. Strašen obračun, častiti bratje, bomo morali dati nekoč najvišjemu Pastirju (Primeri 1 Petr 5, 4) in vrhovnemu Varihu duš (Primeri 1 Petr 2, 25), če bomo prepuščali ljudstva zanikarnim voditeljem in nezmožnim učiteljem!

Dobrim vzgojiteljem duhovništvu namenjene mladine nikakor ni dana glavna naloga, da bi skrbeli za veliko število gojencev. Vendar pa se morajo vsi truditi, da naraste število čvrstih in večjih delavcev v Gospodovem vinogradu, ker tudi naraščajo duhovne potrebe ljudi. Da se doseže ta najplemenitejši cilj, ne moremo priporočati sredstva, ki bi bilo bolj učinkovito in za vse uporabljivo, kot je goreča molitev. Saj je Jezus Kristus sam ukazal: »Žetev je velika, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev« (Mt 9, 37, 38). Katere želje bi mogle biti nasvetejšemu Srcu Odrešenikovemu bolj všeč kot te? Kdaj smemo upati, da bo naša molitev hitreje in obilneje uslišana, kakor če prosimo za to, kar se sklada z vročimi željami božjega Srca? »Prosrite in se vam bo dalo« (Mt 7, 7). Prosite torej, da Bog obudi svoji Cerkvi dobrih in svetih duhovnikov. Gospod bo uslišal vaše prošnje. Saj je vedno dal v teku stoletij dobre duhovnike, posebno veliko pa v takih časih, ki po svojem duhu in življenju niso bili ugodni za vznik duhovniških

¹ Instructio super scrutinio candidatorum instituendo, antequam ad Ordines permoveantur, d. d. 27. dec. 1930; A. A. S. vol. XXIII. p. 120. — ² Instructio ad supremos Religiosorum etc. Moderatores de formatione clericali etc. d. d. 1. dec. 1931; A. A. S. vol. XXIV. pp. 64—81. — ³ Summ. Theol. Suppl. q. 36, a. 4 ad 1.

poklicev. Dokaz za to so, da drugih ne omenjamo, slavni in odlični možje, ki nam jih je dalo 19. stoletje med svetno in redovniško duhovščino. Med temi se bleščijo kot zvezde izredne velikosti zlasti trije velikani svetosti, udeleştovane na raznih področjih, katere smo Mi v največjo dušno radost prişteli številu svetnikov; to so sv. Janez Marija Vianney, sv. Jožef Benedikt Cottolengo in sv. Janez Bosco.

Naloga Katoliške akcije.

Ne smemo tudi zanemarjati človeške vzbude in vzgoje božjega klica v srcih velikodušnih mladeničev. Zato hvalimo, blagoslavljamo in priporočamo iz vsega srca vse tiste prekornostne ustanove in vsa vneta prizadevanja, ki jim je početnik Sveti Duh in ki jim je cilj ohranjenje, pospeševanje in podpiranje duhovniških poklicev. »Naj še toliko razmišljujemo,« tako zatrjuje sv. Vincencij Pavelski, ljubeznivi svetnik ljubezni, »vedno bomo spoznali, da ne moremo nikdar sodelovati pri boljši stvari, kot je vzbuja in vzgoja dobrih duhovnikov.«¹ V resnici ne moremo dati Bogu nič prijetnejšega, katoliški Cerkvi nič častnejšega in dušam nič zveličavnejšega, kakor so sveti duhovniki. Če torej vsak, ki dá kozarec vode najmanjšemu izmed Kristusovih učencev, »ne bo izgubil svojega plačila« (Mt 10, 42), kakšno plačilo bo prejel tisti, ki takorekoč dene v čiste roke mladega levita sveti kelih, kateri rdi od Odrešenikove krvi, in ki mu nekako pomaga, da ga more dvigniti proti nebesom kot zastavo miru in blagoslova za človeštvo?

In tu se Naša misel s hvaležnostjo ustavi pri Katoliški akciji, ki jo Mi tako vztrajno priporočamo, pospešujemo in zagovarjamo. Ker je ta akcija po svojem bistvu udeleţba laikov pri hierarhičnem apostolatu Cerkve, ne bi mogla doseči svojega namena, ako ne bi velevažnega vprašanja duhovniških poklicev smatrala kot svojega. V Naše največje veselje opazamo, kako se ta plemenita vojska na vseh področjih krščanskega udeleştovanja, najbolj pa v tem oziru odlikuje. Bog pa, kakor se Nam zdí, to hvalevredno prizadevnost najobilneje s tem plačuje, da iz mladinskih organizacij izbere toliko mladeničev in jih pokliče v duhovniški in redovniški stan. To je tudi dokaz, da je Katoliška akcija podobna rodovitni njivi, ki ima v sebi semena vseh vrst čednosti, ali še bolje, da je podobna skrbno ograjeni in pridno obdelani gredi, kjer se morejo brez nevarnosti razvijati najbolj dišeče in nežne cvetke. Iz tega naj vsi člani spoznajo, kakšne časti je deleţna Katoliška akcija. Prepričani naj bodo, da laiki ne morejo na noben drug način biti bolj deleţni časti »kraljevega duhovništva« (1 Petr 2, 9), ki jo prvak apostolov pripisuje vsem kristjanom, kakor s tem, če poskrbijo, da raste in se mnoţi števílo svetne in redovne duhovščine.

Sodelovanje družine.

Prvi in naravni vrt, kjer morejo poganjati in se razcvitati cvetke svetih poklicev, je brez dvoma družina, ki je krščanska po misljenju in življenju. Kje je za večino škofov in duhovnikov, »katerih hvalo Cerkev oznanja« (Jez. Sir. 44, 15), vznik poklica in kal bodoče svetosti? Ali v očetu, ki ga odlikuje vera in krepost, ali v materi, ki Bogu sluţi s čistim in poboţnim srcem, ali pa v celi družini, koje člani se trudijo čim najpopolneje izpolnjevati zapoved ljubezni do Boga in do bliţnjega.

¹ Primeri P. Renaudin, Sct. Vincent de Paul, chap. 5.

Izjeme so redke ter samo potrjujejo pravilo božje Previdnosti. Če v kakšni družini starši po zgledu Tobija in Sare prosijo Boga številnega potomstva, »v katerem se bo Gospodovo ime na veke slavilo« (Primeri Tob 8, 9) ter ga sprejmejo s hvaležnostjo kot nebeški dar in dragoceni zaklad, vzrediti in vzgojiti otroke od nežnih detinskih let v strahu božjem, v goreči ljubezni do Jezusa v Najsvetejšem Zakramentu, in do božje matere Marije in v spoštovanju do svetih oseb in krajev; če so starši svojim otrokom v popoln zgled poštenosti, delavnosti in pobožnosti; če otroci vidijo svoje starše, da se ljubijo med seboj, da pogosto v letu prejemajo sv. zakramente, da se ne samo zdržujejo določenih jedi ob zapovedanih dneh in se postijo, ampak da tudi prostovoljno pokorijo svoje telo; če vidijo, kako se zbira vsa družina k skupni molitvi; če vidijo, kako starši iz usmiljenja pomagajo po svojih močeh bližnjemu v potrebah: če vse to vidijo, se ne more zgoditi, da ne bi vsi otroci uravnali svojega življenja po zgledih staršev in da vsaj eden ne bi sledil klicu božjega Učenika: »Hodi za menoj« (Primeri Mt 14, 25) in » naredil te bom za ribiča ljudi« (Primeri Mt 4, 19). Srečni tisti starši, ki morda niso tako izvisenega duha, da bi, kakor se je v prejšnjih časih pogosteje dogajalo, izprosili svojim sinovom božji poklic, vendar pa vsaj ne nasprotujejo, če je kateri njihovih otrok poklican, marveč si to štejejo v veliko čast in kot izreden dokaz ljubezni božje do njihove družine.

Žal pa ne manjka zlasti v višjih in izobraženejših krogih tudi takšnih staršev, ki se sicer ponašajo, da so katoličani, pa vendar ne vidijo radi, da bi se njihovi otroci posvetili Bogu. Drznejo se celo nasprotovati njihovemu poklicu z raznimi varljivimi razlogi in s tem spraviti v nevarnost božji klic, pa tudi vero in večno zveličanje ljubljenega otroka. Posledica teh žalostnih zgledov je, da dajejo najvišji družabni sloji duhovništvu le zelo malo mladeničev. Tem slojem to nikakor ni v čast, kakor jim tudi ni bilo v čast, da so v minulih časih silili v duhovniško službo sinove proti njihovi volji in brez sposobnosti.¹ Res je sicer, da so naslade modernega življenja in brezštevilna zapeljevanja, ki jim je zlasti v večjih mestih izpostavljena mladina, in hkrati tudi šole na mnogih krajih poglavitni vzrok, zakaj v bolj premožnih in izobraženih slojih navadno ne poslušajo Kristusovega klica. Ne da pa se tudi zanikati, da to dejstvo dokazuje, da je v takih družinah začela jakost katoliške vere pojemati. Če bi namreč krščanski starši presojali vse v luči vere, katero večjo čast in katero višjo službo bi mogli želeti svojim sinovom, kakor tisto, ki je, kakor smo rekli, vredna človeškega in angelskega spoštovanja? Dolga in žalostna skušnja potrjuje, da so nespametni starši povzročili mnogo solza svojim sinovom in sebi s tem, da so z nekakim izdajstvom, ne vzemite te besede za pretrdo, odvrnili svoje sinove od božjega klica. Bog ne daj, da bi prišle te solze tako pozno, da bi morale teči v večnosti!

IV.

Očetovska beseda vsem duhovnikom.

Končno se obračamo z očetovsko besedo na vas, ljubljeni sinovi, kolikor vas je svetnih in redovnih duhovnikov po vsem svetu. Vam, ki ste »naša slava in naše veselje« (1 Tes 2, 20), ki prenašate moško in

¹ Primeri Cod. Iur. Can. c. 971.

velikodušno »težo dneva in vročino« (Mt 20, 12), in ki Nam in Našim škofom pomagata pasti Kristusovo čredo, vam izrekamo očetovsko zahvalo za vaše vneto in vztrajno delo ter vam sporočamo bodrilne besede z ozirom na potrebe časa. Čim bolj se namreč, kakor se zdi, razmere slabšajo, tem odločnejše in silnejše delo za zveličanje ljudi se po vsej pravici od vas zahteva. Saj ste vi »sol zemlje, vi ste luč sveta« (Primeri Mt 5, 13. 14).

Da pa bo vaše delo, ki ga opravljate z božjo pomočjo, rodilo čim več zaželjenih sadov, je treba, da se odlikujete po svetosti življenja. To je največja dika katoliškega duhovnika. Brez nje so druge hvalevredne duševne lastnosti skoro brez vrednosti. Kdor pa njo ima, more izvrševati čudovite reči, četudi nima drugih sposobnosti v odlični meri. To dokazujeta, da omenimo samo dva za mnoge, sv. Jožef Kopertinski in v novejšem času mož najponižnejše duše Janez Marija Vianney, ki smo ga postavili za zgled in za nebeškega zavetnika vseh dušnih pastirjev. Zato »glejte«, tako vas opominjamo z besedami učenika narodov, »kakšni ste poklicani« (1 Kor 1, 26). Če bote namreč to premišljevali z duhom in v srcu, bote vsak dan bolj cenili milost, ki ste jo sprejeli z mašniškim posvečenjem, in vedno bolj bote stremeli, da »živite, kakor se spodobi za poklic, v katerega ste poklicani« (Ef 4, 1).

Zbranost in molitev.

Da bote to dosegli, vam bo brez dvoma največ koristilo tisto sredstvo, katero Naš prednik svetega spomina, Pij X., v svojem gorečem »Opominu katoliški duhovščini«,¹ ki ga pogosto čitajte, stavi na prvo mesto med pripomočke za ohranitev in pomnožitev duhovniške milosti, in ki smo ga tudi Mi, ne le enkrat, ampak ob vsaki ugodni priliki in posebno v okrožnici »Mens Nostra«² vneto in iskreno priporočali vernikom, duhovnikom pa zapovedali. To sredstvo so duhovne vaje. Ob zaključku proslave 50 letnice Našega duhovništva nismo mogli po Našem mnenju dati Našim sinovom boljšega in koristnejšega spominka, kakor da smo jih v navedeni okrožnici resno opozorili, da naj zajemajo tisto vodo, ki teče v večno življenje (Primeri Jan 4, 14), iz neusahljivega studenca, ki izvira v Cerkvi po sklepu božje previdnosti. Tako tudi zdaj mislimo, da vam, ljubljeni sinovi, ki ste nam toliko dražji, kolikor bolj stanovitno sodelujete z nami, da se utrdi kraljestvo Kristusovo na zemlji, ne moremo boljše izkazati Naše očetovske ljubezni, kakor da vas zopet opominjamo: Ne opuščajte te poti, po kateri morete doseči svetost življenja. Na čim najboljši način se po Naših navodilih ponovno umaknite v samoto duhovnih vaj, ne samo enkrat in za toliko časa, kot to cerkveni zakoni določajo,³ ampak večkrat in delj časa, kolikor vam bo mogoče. Razen tega si določite vsak mesec en dan, da se bote proč od vsakdanjih opravkov duhovno obnovili, kakor so to vedno delali pobožni duhovniki.

Samota in zbranost duha bi mogla imeti tudi ta koristen učinek, da bi tisti, ki je prišel k »deležu Gospodovemu« gnan od posvetnih namer in ne poklican od Kristusa, mogel »poživiti božjo milost« (2 Tim 1, 6). Tudi tak duhovnik je s Kristusom in Cerkvijo zvezan z večnimi vezmi,

¹ Exhortatio ad clerum catholicum, A. S. S. vol. XLI, pp. 555—577. — ² A. A. S. vol. XXI. pp. 689—706. — ³ Primeri C. J. C. cc. 126, 595, 1001, 1367.

zato mu ne preostaje nič drugega, kakor da se ravna po besedah sv. Bernarda: »Napravi za naprej svoja pota, svoje hotenje in svojo službo sveto: če ni bilo sveto tvoje prejšnje življenje, naj bo vsaj prihodnje.«¹ Milost, ki jo Bog vsem daje, posebno pa tistemu, ki prejme zakrament sv. mašniškega posvečenja, mu bo, samo če zares hoče, gotovo pomagala, da bo popravil to, kar je od vsega začetka pogršel, ter da bo vestno izvrševal dolžnosti svojega poklica.

Ko se bote vrnili iz svete samote in od svetega premišljevanja, bo vaša ljubezen do Boga bolj goreča, vaša skrb za zveličanje duš bolj dejavna in vaša borba proti posvetnim prevaram bolj budna. Vse to je posebno v našem času duhovnikom potrebno, ko vera žalostno peša in nrvnost propada v mehkužnost, obenem pa se pojavlja med narodi versko prebujenje in mogočni dih Svetega Duha napolnjuje zemljo, da bi jo s svojo stvariteljno močjo pre naredil in v svetosti obnovil (Primeri Ps 103, 30). Sami polni Svetega Duha bote ponesli ogenj božje ljubezni kot požar, ki se mu ni mogoče ustavljati, med toliko zbegano človeštvo. Prepajali ga bote s krščanskim duhom in ga tako privedli k zveličanju. Saj ni zanj nobenega drugega upanja zveličanja razen Kristusa, ki je »resnično Zveličar sveta« (Jan 4, 42).

Duhovniškim pripravnikom.

Preden končamo, se obračamo s posebno prisrčnostjo v mislih in z besedami na vas, mladeniči, ki doraščate za duhovništvo. Iz dna srca vas opominjamo, da se za najodličnejšo službo, ki po njej hrepenite, skrbno in vredno pripravite. Vi ste namreč upanje katoliške Cerkve in narodov. Od vas pričakujejo vsi pomoči in sredstev za večno zveličanje, med katerimi je najvažnejše tisto dejavno in poživljajoče poznanje Boga in Jezusa Kristusa, v katerem je večno življenje (Primeri Jan 17, 3). To naj bo predvsem sedaj vaša skrb in vaše delo, da se s pobožnostjo, čistostjo, ponižnostjo, pokorščino, v disciplino in učenjem izoblikujete v duhovnike po volji Kristusovi, Bodite prepričani: kolikorkoli truda in vztrajnosti porabite s svojo izobrazbo in vzgojo, nikdar ne more presežati teža, kar je stvarno potrebno. Saj bo, kakor skušnija dokazuje, od te vaše priprave večjidel odvisno vaše bodoče več ali manj plodovito duhovniško delo. Zato si na vso moč prizadevajte, da se bote že sedaj izkazali s tistimi duševnimi lastnostmi, ki jih bo Cerkev na dan sv. mašniškega posvečenja od vas zahtevala. Rekla vam bo namreč: »Nebeška modrost, pošteno življenje in trajno izpolnjevanje pravičnosti naj vas priporoča«, da »bo vonj vašega življenja tolažba Kristusove Cerkve, da bote z besedo in dejanjem gradili hišo, to je božjo družino.«²

Samo tako bote mogli tudi vi nadaljevati slavno preteklost katoliškega duhovništva v občudovanje ljudstva in tako bote tudi vi največ pripomogli, da bo čim prej vzšel človeštvo tisti presrečni dan, ko bomo uživali obilne sadove »miru Kristusovega v kraljestvu Kristusovem«.

Nova votivna maša.

Ob koncu še neko sporočilo vam, častiti bratje, ki ste na škofovskih mestih, in po vas vsem ljubljenim sinovom svetne in redovne duhovščine.

¹ Primeri Epist. 27. ad Arduť.; P. L. 182, 131. — ² Primeri Pont. Rom. de ordinat. presbyt.

Dali bi radi izraza Naše hvaležnosti za marljivo delo, ki ste ga izvršili, da je proslava jubilejnega leta božjega Odrešenja prinesla vernikom tako obilno sadov. Prav tako tudi želimo, da bi spomin in slava tistega duhovništva, ki so ga vsi služabniki božji deležni in čigar oblast nepretrgoma nadaljujejo, večno živela, potrjena z vekotrajnim spomenikom. Zato smo v soglasju z nasvetom svete kongregacije katoliških obredov odredili, da se sestavi posebna votivna maša najvišjega in večnega duhovnika Jezusa Kristusa in izda obenem s to okrožnico. Ta maša se bo mogla opravljati ob četrtkih po liturgičnih predpisih.

Za sklep podelimo apostolski in očetovski blagoslov vsem tistim, ki ga pričakujejo in žele od skupnega Očeta. Naj bo blagoslov izraz zahvale za toliko prejetih dobrot, ki nam jih je božja Dobrota naklonila v jubilejnem letu božjega Odrešenja, in obenem voščilo sreče v bližnjem novem letu!

Dano v Rimu pri Sv. Petru, dne 20. decembra 1935, ob koncu petdesetšestega leta Našega duhovništva, v štirinajstem letu Našega papeževanja.

Papež Pij XI.

45.

Sacra Congregatio Concilii

Decretum de piis fidelium peregrinationibus ad celebriora Sanctuaria moderandis.¹

Inter publicas communesque pietatis christianae in catholica Ecclesia significationes, inde a remotissimis temporibus peculiarem locum sibi iure vindicant piae ad celebriora Sanctuaria, Deo, beatae Mariae Virgini vel Sanctis dicata, peregrinationes, ut quae ad poenitentiam agendam, ad fidem profitendam eandemque firmandam, ad gratiarum actionem pro acceptis divinitus beneficiis reddendam plurimum conferant.

Nil mirum proinde si, auctis hac nostra aetate itinerum facilitate atque commodis, et ipsae piae peregrinationes evaserint frequentiores opera praesertim et sollertia plurium coetuum, qui fere omnibus in Nationibus ad eas promovendas et moderandas constituti sunt.

Nec quempiam latet quas memoravimus itinerum facilitatem et commoditates illud insimul effecisse, ut etiam itinera multiplicarentur, quae alium in finem, recreandi scilicet animos, vel visendi urbes, vel studia et artes colendi, aliaque id genus unice vel praecipue susciperentur.

Quae quidem rerum temporumque conditio ipsis piis ad Sanctuaria peregrinationibus nonnulla profecto incommoda parere potest, nisi vis moderatrix ecclesiasticae Auctoritatis, ad quam religionis ac pietatis christianae actus moderari unice spectat, opportunam, et, quantum res fert, communem ubique inducat disciplinam.

Quapropter haec S. Congregatio Concilii, probante Ssmo D. N. Pio Pp. XI, locorum Ordinariis mandat ut in memoratis piis peregrinationibus parandis et peragendis serventur normae quae sequuntur:

1. Hae piae peregrinationes characterem vere religiosum semper praeseferant, habeantur et peragantur uti actus ad pietatem christianam

¹ AAS, an. et vol. XXVIII, pag. 167.

pertinentes, atque ab itineribus ob merum solatii finem susceptis probe distinguantur. Quidquid igitur praefato huic fini pio ac religioso minus congruit, omnino arceatur, eaque omnia vitentur, quibus coniici possit has peregrinationes, religionis quidem specie, re autem vera solatii vel oblectamenti causa praecipue fuisse susceptas.

2. Ius pias peregrinationes promovendi, easque moderandi ad legitimam Auctoritatem ecclesiasticam unice spectat. Nulli igitur coetus, ne iis quidem exceptis, qui ab Institutis religiosis vel ab eorum sodalibus excitentur, constitui possunt, qui non sint ab eadem Auctoritate vel promoti, vel saltem approbati; omnesque ea ratione, eoque ordine ac tempore agant quae sint statuta, praesertim si plures coetus eundem finem prosequantur.

3. Eiusdem Auctoritatis ecclesiasticae cura erit ut quaevis pia peregrinatio paretur et ducatur sub moderatione delectorum virorum; nec desit unquam vir ecclesiasticus qui munere fungatur moderatoris spiritualis.

4. In pretiis statuendis, ab his moderatoribus ea ratio servetur ut piae peregrinationes fidelibus quoque tenuioris condicionis patere possint. Nihil igitur ultra a piis peregrinantibus petatur, quam rei exigat prudens administratio, cuiuscumque lucri specie omnino remota.

5. Qui de clero sive saeculari sive religioso sunt in iis quae spectant harum peregrinationum apparatus technicum qui dicitur, ne se immisceant, cum ea dignitatem ecclesiasticam minus deceant. Committendum igitur erit hoc munus viris laicis, probis et peritis, a quibus id omnino exigatur ut, advigilante Auctoritate ecclesiastica, in iisdem instruendis nihil sit quod earum fini religioso dissentiat, quin imo omnia pietati christianae congruant, eandemque foveant.

Datum Romae, die 11 februarii anno 1936.

I. Card. Serafini, Praefectus.

L. ✠ S.

I. Bruno, Secretarius.

46.

Predlogi za sečnjo in gojitev nadarbinskih in cerkvenih gozdov.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je dne 4. junija 1936, III/7. No. 1618/1 poslala tukajšnjemu ordinariatu v vednost in obvestitev nadarbinarjev in upravnikov cerkvenih gozdov sledečo odredbo:

Po predpisih §§ 60. in 61. zakona o gozdih morajo vsi posestniki gozdov pod posebnim javnim nadzorstvom predlagati vsakoletno predloge za sečnjo in vzgajanje gozdov, ne glede na površino gozdne posesti in ne glede na to, ali imajo za svoje gozde odobren gospodarski program ali ne.

Na temelju pooblastila ministrstva za šume in rudnike št. 35.449 z dne 21. maja 1936 odrejam, da so oproščeni vsakoletnega predlaganja predlogov za sečnjo in vzgajanje gozdov vsi oni posestniki gozdov pod posebnim javnim nadzorstvom, ki imajo oblastveno odobrene gospodarske programe, ako njih gozdovi ne presegajo 20 hektarjev.

Posestniki, za katere velja prednja oprostitev, pa se morajo točno ravnati po predpisih odobrenega gospodarskega programa in paziti zlasti,

da ne prekoračijo v gospodarskem programu določenega letnega etata; voditi morajo gospodarsko knjigo v redu. Po poteku desetletne dobe, za katero velja gospodarski program, bodo morali ti posestniki upravnemu oblastvu predložiti po gospodarski knjigi sestavljen odobren izkaz o izkoriščanju gozda v preteklem desetletju po sortimentih: poraben les, drva (trdi in mehki les).

Za posestva gozdov pod posebnim javnim nadzorstvom, ki nimajo odobrenih gospodarskih načrtov (programov), in za taka, ki so večja kot 20 ha, veljajo dosedANJI predpisi.

Pripominja se, da za gozde, ki imajo odobrene gospodarske programe ali odobrene predloge za sečnjo, izkazovanje lesa po uradnih organih ni obvezno, dokler se posestnik točno ravna po programu, odnosno predlogu.

O tem so obveščeni sreski šumarski referenti, ki bodejo z gornjimi predpisi seznanili prizadete stranke.

47.

Objave.

Odbor za proslavo 1050 letnice smrti sv. Metoda v Zagrebu je izdal po originalu znanega cerkvenega slikarja akademika prof. Djurića prirejeno reprodukcijo slike sv. Cirila in Metoda. Reprodukcijska je dobra in primerna za cerkve, društvene domove in zavode. Naroča se pri založniku in stane s poštnino 72 Din. Nakup se priporoča.

Spored kanoničnega obiskovanja in birmovanja v letu 1936, objavljen v Oglasniku lav. škofije 1936, III, str. 23 nsl., se izpremeni v toliko, da bo isto: v petek dne 19. junija v Zibiki.

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 12. junija 1936.